แผนปฏิบัติการ
จังหวัดสะอาด
เทศบาลตำบลดงเจนประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๙

ของ

เทศบาลตำบลดงเจน
อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา

สารบัญ

เรื่อง

บทที่ 1 บทนำ

- ความเป็นมา
- กรอบแนวคิด
- หลักการจัดการ
- เป้าหมาย
- บทบาทและหน้าที่ของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 2 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2569

- พันธกิจ 19
- กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย 20
- เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569 21
- ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด"ประจำปี พ.ศ. 2569 23
- คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์ 25
- มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

มาตรการการส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดทำ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน 37

มาตรการส่งเสริมทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ของ อปท. 39

มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ "แยกก่อนทิ้ง" เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน 44

มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง) 48

มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง) 49

มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง) 50

มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ด้านการจัดการ) 52

มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ 53

มาตรการการจัดการขยะพลาสติก 53

มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) 55

มาตรการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ 62

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ 65

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง 81

ภาคผนวก 83

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ถือเป็นการมุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs ภายใต้เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.5 ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี 2573 และ เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้นเป้าประสงค์ที่ 13.2 บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ แม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมผลักดันตามเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นโดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up)และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงมหาดไทยจึงได้เร่งผลักดันให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเริ่มดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) : ซึ่งได้สิ้นสุดในปี 2564 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียน–

เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมากระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับในปี พ.ศ. 2569 จังหวัดพะเยาได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2568 ขึ้น โดยมีกรอบการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการฯ จำนวน 3 ระยะ ซึ่งสอดคล้อง ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569 ของกระทรวงมหาดไทยได้แก่ ต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง กลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บ และขนอย่างมีประสิทธิภาพและปลายทาง คือ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการโดยใช้หลักการ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ 3Rs : Reduce Reuse และ Recycle

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ
ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) มุ่งเน้นไปที่การจัดการขยะ ณ ปลายทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ 3R ที่แหล่งกำเนิดต่างๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่บรรลุตามเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะ ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับไปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

กรอบแนวคิด

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2568 จังหวัดพะเยา สอดคล้องตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่ายการบริโภค การคัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

1. การจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ในการจัดการขยะพลาสติกขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

2. การจัดการ ณ กลางทาง ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืนกลับไปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรืองดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ และการสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

3. การจัดการ ณ ปลายทาง จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

4. การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการจัดการ และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ เช่น การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดการขยะพลาสติก เป็นต้น การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาข้อติดขัดในการจัดการขยะ การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะ

หลักการจัดการ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569 จังหวัดพะเยา มีกรอบแนวคิดการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ จะให้ความสำคัญกับการจัดการขยะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้มีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการกำจัดที่ทันสมัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษต่าง ๆ ในระยะยาว ซึ่งแนวทางการจัดการดังกล่าว สามารถทำได้ ภายใต้หลักการและแนวทางจัดการขยะสมัยใหม่ที่ถูกนำมาใช้ในนานาอารยประเทศ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ–เศรษฐกิจหมุนเวียน–เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ประกอบด้วย (1) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยุคใหม่มาพัฒนาต่อยอดพื้นฐานด้านทรัพยากรชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น การพัฒนาพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ (2) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการนำทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ไปแล้ว หมุนเวียนกลับมาแปรรูปในกระบวนการผลิตอีกครั้ง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (3) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน มีอายุการใช้งานนาน และสามารถนำมารีไซเคิลใหม่ และลดการใช้หรือลดการเติมสารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การจัดการขยะให้สอดคล้องกับแนวทาง BCG Model จะต้องเน้นการควบคุม ป้องกันการเกิดขยะประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะอาหาร ขยะพลาสติก รวมถึงภาชนะบรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อสินค้าบรรจุภัณฑ์มีการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก เช่น การนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสีย หรือใช้ประโยชน์จากของเสีย โดยการย่อยสลายทางชีวภาพ (Bio-conversion) การแปรรูปขยะเป็นพลังงาน (Waste to energy) และการนำวัสดุรีไซเคิลมาแปรรูปใช้ใหม่ ส่วนที่เหลือจึงกำจัดในขั้นสุดท้าย โดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ทั้งนี้ อาจต้องมีการผลักดันให้เกิดตลาดผลิตภัณฑ์จากเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาที่สามารถแข่งขันได้และเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce)ที่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การผลิต และการบริโภค การลดปริมาณการใช้ลงเหลือใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเปล่าและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพและการนำมาแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำขยะรีไซเคิล ขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้นำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนเข้าสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สนับสนุนลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียได้อีกทางหนึ่ง

3. หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) โดยการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแรงจูงใจให้เกิดการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชนในการจัดการขยะ

4. การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามารับรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะ เนื่องจากมีความพร้อมและมีศักยภาพ รวมทั้งสามารถบำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงการลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องจักรอุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการดูแลระบบจัดการขยะ

5. การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ

5.1 ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิตตั้งแต่การผลิตจนเกิดเป็นของเสีย ขยะหรือซากผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจร่วมรับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยลดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การออกแบบและผลิตสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน สะดวกต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ การใช้ประโยชน์ด้านพลังงานหรือสลายได้เองตามธรรมชาติ

5.2 ความรับผิดชอบของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภค ให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยก การนำส่งหรือขายคืนซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้กับผู้จัดจำหน่าย ศูนย์รับคืน เครือข่ายรับคืนหรือโรงงานที่ให้บริการจัดการซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และแยกทิ้งตามระบบที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดไว้ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

เป้าหมาย

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569 จังหวัดพะเยา มีเป้าหมายการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570)ภายในปี 2570 มี 6 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 80
2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์
   - 2.1 พลาสติก ร้อยละ 100
   - 2.2 แก้ว ร้อยละ 86
   - 2.3 กระดาษ ร้อยละ 74
   - 2.4 อะลูมิเนียม ร้อยละ 81
3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ร้อยละ 28
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 50
5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100
6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100

หมายเหตุ :

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 หรือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง การแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า หรือ วิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษ อะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติกเป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2570)

3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ หรือพบในองค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชนลดลง

4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 105 และ 106 รวมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 101

5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 หมวด 4 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการ ได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และมีการดำเนินการแจ้งการขนส่งออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)

ปัจจุบันแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทยไว้ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยดำเนินการ 3 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 การจัดการขยะที่ต้นทาง

ขยะอาหาร (Food Waste)

1) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้จำหน่ายอาหาร อาทิ ห้างสรรพสินค้า ซุปเปอร์มาร์เก็ต และตลาด ภาคผู้ประกอบการอาหารหรือโรงแรม อาทิ ภัตตาคาร และร้านอาหาร โดยพัฒนาและประยุกต์เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อยกระดับการควบคุมและป้องกันขยะอาหารจากแหล่งกำเนิด และลดการเกิดอาหารส่วนเกิน โดยส่งเสริมการนำอาหารส่วนเกิน ไปแบ่งปันให้กับผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย

2) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้บริโภค โดยเพิ่มความรู้ให้กับผู้บริโภคในการลดการเกิดขยะอาหาร และการจัดระบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบกำจัดขยะปลายทางในการคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3) จัดทำองค์ความรู้และระบบข้อมูลขยะอาหาร

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste)

1) จัดทำแนวทางการปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิด ทั้งจากบ้านเรือนและชุมชน ให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกแหล่งกำเนิด และประชาชนให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ อาทิ ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอย โรงพยาบาล คลินิก สถาบันการศึกษา ผู้ป่วย สถานพยาบาลสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

3) ส่งเสริมการใช้หลักการ 3Rs ด้วยวิธีการใช้ซ้ำ (Reuse) หรือรีไซเคิล (Recycle) โดยทำให้ปราศจากเชื้อโรค ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ หรือมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1) ส่งเสริมให้สถานประกอบการลดปริมาณการใช้สารอันตรายหรือใช้สารอื่นทดแทนในกระบวนการผลิต และมีการคัดแยกของเสียไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เพื่อลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่ต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายให้เหลือน้อยที่สุด

2) ศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถใช้ในการวางแผน และกำหนดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสะท้อนถึงลักษณะด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ตนเอง

3) พัฒนาระบบหรือรูปแบบที่ส่งเสริมให้บ้านเรือน กิจการบางประเภท และแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ต่าง ๆ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง ตามประเภทที่สอดคล้องกับรูปแบบหรือเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย โดยใช้กลไกหรือแรงจูงใจ ที่เกี่ยวข้องกับการคืนประโยชน์กลับให้กับบ้านเรือน กิจการบางประเภท หรือแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ที่มีการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง จัดให้มีระบบหรือวิธีการที่เอื้อต่อการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างต้นแบบพื้นที่หรือจังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทาง

มาตรการที่ 2 การเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะ

1. ขยะมูลฝอย

1) ขับเคลื่อนให้มีจำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้และให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ และส่งเสริมให้เอกชนร่วมทุนโดยเฉพาะกลุ่มพื้นที่ขนาดกลางที่มีศักยภาพการนำขยะไปใช้ประโยชน์และใช้เป็นพลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตควบคุมมลพิษ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่ใกล้โรงปูนซีเมนต์หรือนิคมอุตสาหกรรม

2) กำหนดรูปแบบ/มาตรฐานการจัดการขยะโดยมุ่งเน้นเทคโนโลยีการจัดการแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับการจัดการต้นทาง บริบทของพื้นที่และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย การผลิตพลังงานที่ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินงาน หรือรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างง่ายที่สามารถลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสม

กับลักษณะขององค์ประกอบขยะ หรือบริบทด้านเศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ของเสียอันตรายชุมชน

1) จัดทำรูปแบบ หลักเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการของเสียอันตรายชุมชนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการของเสียอันตรายชุมชนในภาพรวมของจังหวัด ตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บกักและการส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยนำรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการ ของเสียอันตรายชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตนเอง

2) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามารับรีไซเคิล หรือกำจัดของเสียอันตรายชุมชนให้มากขึ้นครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยสนับสนุนการลงทุนในการจัดการของเสียอันตรายชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสนับสนุนการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ Circular economy

3. มูลฝอยติดเชื้อ

1) พัฒนาและปรับปรุงระบบควบคุมกำกับติดตามการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อโดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Tracking) ที่มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการใช้งาน

2) เพิ่มศักยภาพระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค และส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนในการสร้างระบบจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรองรับปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เพิ่มสูงขึ้นจากชุมชน

3) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกำกับดูแลให้มีการเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้สามารถจัดการกากอุตสาหกรรม ของเสียอันตรายชุมชน และซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านชนิดและปริมาณ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มี การนำกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายไปจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้นทุนค่าขนส่งในจัดการกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายของผู้ประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมลดลง

2) กำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับสถานที่ที่มีการดำเนินงานการจัดการขยะหรือกากของเสียที่เป็นอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ร้านรับซื้อของเก่า และโรงงานรีไซเคิลทุกประเภท โรงงานหรือสถานประกอบกิจการถอดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สถานที่รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม

3) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการที่เหมาะสมในการกำกับดูแลการจัดการกากของเสียที่เกิดจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562

4) กำหนดแนวทางการจัดการขยะที่ยังไม่มีระบบการจัดการ หรือขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดว่าจะเป็นปัญหาในอนาคต ได้แก่ ขยะจากการก่อสร้างและการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง ซากรถยนต์ และซากแบตเตอรี่ ซากรถยนต์ไฟฟ้า ซากโซล่าเซลล์จากชุมชน ของเสียจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน และของเสียจากการเลิกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท

มาตรการที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ

1. พัฒนากฎหมายให้ครอบคลุมการจัดการที่ต้นทางตาม Product Life Cycle ตั้งแต่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การบริโภค และการจัดการภายหลังจากการบริโภค โดยการพัฒนากฎหมายเดิม เช่น การเพิ่มเติมหมวด/มาตรา ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 หรือพัฒนากฎหมายใหม่ ตามหลักการ EPR หรือเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลักดันการออกกฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้

3. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน เพื่อกำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความชัดเจน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ตามกฎหมายและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด

4. ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดการของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และกากของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็ก ตั้งแต่การคัดแยกที่ต้นทางจนถึงการกำจัดและบังคับใช้อย่างเข้มงวด

5. พัฒนา ปรับปรุงและเชื่อมโยงฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวางแผน การกำกับดูแลและการแก้ไขปัญหาให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนักให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

7. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการขยะ อาทิ นวัตกรรมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เทคโนโลยีรีไซเคิลและอัพไซเคิล นวัตกรรมการนำขยะไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน นวัตกรรมการจัดการขยะอาหาร นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับกลุ่มพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งพื้นที่เกาะ เทคโนโลยีการจัดการซากโซล่าเซลล์จากชุมชน การสร้างเครือข่าย/ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับชุมชน (Innovation center)

บทบาทหน้าที่ของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการตัดการขยะมูลฝอย "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ.2569 จังหวัดพะเยา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงกำหนดบทบาทหน้าที่ของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

จังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดนโยบายหลัก การกำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด

2) เร่งรัดการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในจังหวัดให้หมดไป โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

3) สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด[ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย

4) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5) สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลด คัดแยก ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางให้กับประชาชน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการลด คัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

6) ติดตามและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน

7) สนับสนุนการจัดหาพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8) สนับสนุนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยการ เผยแผ่ ข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

9) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในระดับพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ร่วมกับจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของจังหวัด

2) ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในพื้นที่ให้หมดไป โดยดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

3) ดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ และจัดระบบการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนแบบแยกประเภท เพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4) รวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน ส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่

5) เตรียมการในการหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการจัดการขยะมูลฝอย

6) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

7) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับท้องถิ่น

8) ติดตามและบังคับใช้กฎหมายกับเอกชนผู้รับจ้างในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้เอกชนดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่บริการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

9) ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

10) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) มาดำเนินการ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2568 ขึ้น เพื่อให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหมู่บ้านทั่วประเทศนำไปขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้บรรลุผล เกิดความสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

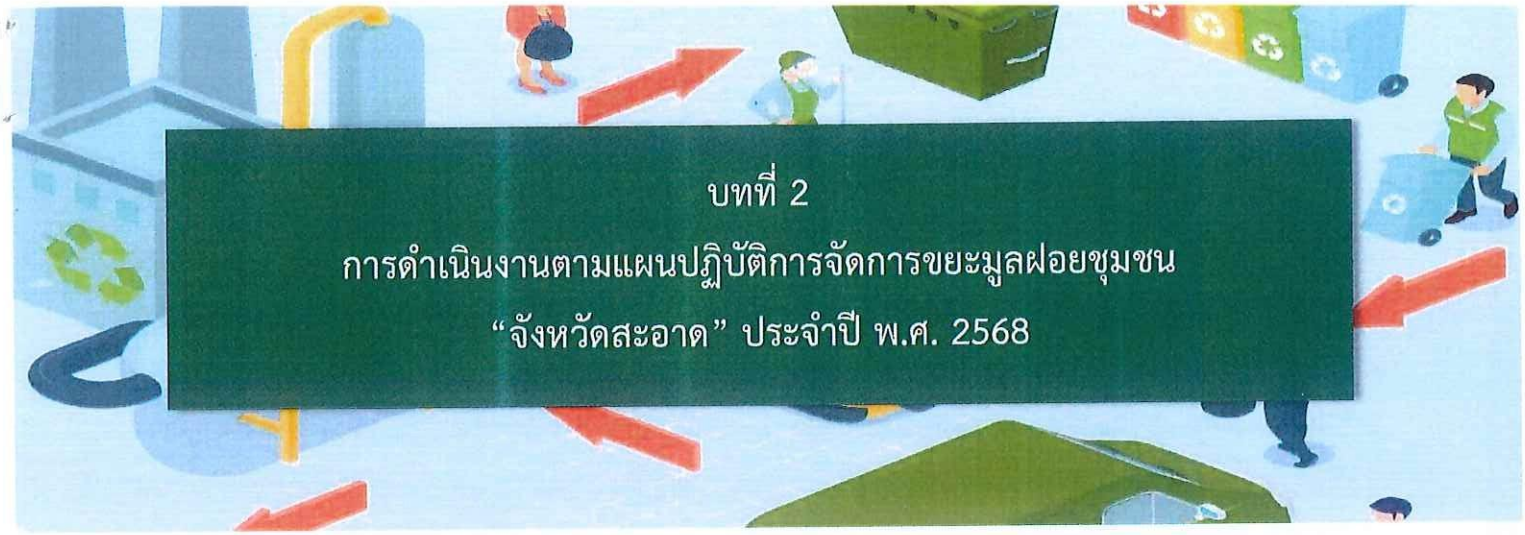

บทที่ 2
การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2568

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2568

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 26.95 ล้านตัน หรือประมาณ 3,840 ตัน/วัน เฉลี่ยเท่ากับ 1.12 กิโลกรัม/คน/วัน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา (25.70 ล้านตัน) จะพบว่าปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีปริมาณเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 5 และจากการสำรวจสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2566 มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินงาน ทั้งสิ้น 2,079 แห่ง และสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 36 แห่ง โดยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งดำเนินการได้อย่างถูกต้อง จำนวน 114 แห่ง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งดำเนินการไม่ถูกต้อง จำนวน 1,965 แห่ง และสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย จำนวน 36 แห่ง (กรมควบคุมมลพิษ, 2566) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการบริหารจัดการขยะยังคงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการ ด้วยเป็นปัญหาระดับพื้นฐานที่ทุกประเทศต้องบริหารจัดการ โดยเฉพาะการจัดการในระดับครัวเรือนที่ต้องคัดแยกขยะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ออกจากขยะทั่วไป ทั้งในแง่ของประโยชน์ที่ได้จากขยะ และในแง่ของการบริหารจัดการขยะที่เหลือ อีกทั้ง ปัญหาประการต่อมา คือ ปลายทางของการจัดการขยะ สำหรับสถานที่กำจัดขยะที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งกลิ่น น้ำเสีย ไฟไหม้สถานที่กำจัดขยะ ฯลฯ อันส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องประสานการดำเนินงานและร่วมกันขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น สามารถรองรับปัญหาในการจัดการขยะชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน และเป็นไปตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) และแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569 จังหวัดพะเยาจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569 ขึ้น โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะมุ่งเน้นการจัดการขยะต้นทางผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการคัดแยกขยะภายในครัวเรือน

ทั้งการจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียก ตามโครงการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขยายการดำเนินการไปยังระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ผ่านการจัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อจัดการขยะรีไซเคิลในชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีกิจกรรมระดับจังหวัดที่เข้ามาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการขยะ รวมไปถึงการที่หน่วยงานของรัฐคัดแยกขยะภายในหน่วยงาน และสำหรับการบริหารจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ทั้งขยะทั่วไป ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ ให้มีระบบ/มาตรการรองรับการเก็บ ขน และส่งกำจัดให้ถูกต้อง และการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ซึ่งในปี 2568 นี้ ได้ยกระดับการดำเนินงานของการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการขยะปลายทางที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน อีกทั้งได้กำหนดกลไกในการส่งเสริมการบริหารจัดการในมิติต่าง ๆ เพื่อช่วยขับเคลื่อนการดำเนินการด้านต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ด้วยการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกและครัวเรือนต้นแบบ และจังหวัดดำเนินการติดตามประเมินผลในการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) เพื่อให้การดำเนินการเกิดผลเป็นรูปธรรม รวมไปถึงการให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานข้อมูลในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของตนเอง ผ่านการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พันธกิจ

1.ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs

2. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี แผนขยะประเทศฉบับที่ 2 แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

3. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

4. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

5. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย

6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

7. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

9. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

3. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2568

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
2. ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
3. ขยะรีไซเคิลในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านการจัดสวัสดิการให้สมาชิก
4. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการรวบรวม เก็บขนขยะ และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
6. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
7. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหางบประมาณในการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกและคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะในพื้นที่
9. ผู้สมัครสมาชิกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เพิ่มขึ้น และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน
10. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ
11. หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนราชการเป็นหน่วยงานนำร่องในการดำเนินการบริหารจัดการขยะภายในหน่วยงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2568
จังหวัดพะเยา

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

1.1 คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงานดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ"ขยะบรรจุภัณฑ์" กลับมาใช้ใหม่อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี

1.3 อำเภอมีการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอ

1.4 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5 จังหวัดมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่

1.6 จังหวัดมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ

2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่

2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด

2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำไปส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน

3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี

4. ด้านการบริหารจัดการ

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะกรมการจังหวัด/ที่ประชุมระดับจังหวัดอื่น ทุกเดือน

4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน

4.6 จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.7 จังหวัดมีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

4.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

4.9 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มฝ.1) และรายเดือน (มฝ.2)]

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2568

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน (ร้อยละ)
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง		
1.1 คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ	100	98
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ใหม่ อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี	100	80
1.3 อำเภอมีการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอ	100	100
1.4 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100	100
1.5 จังหวัดมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการลดคัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่	100	90
1.6 จังหวัดมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ	100	80
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง		
2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100	87
2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภทหรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	95	88

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน (ร้อยละ)
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	100	80
2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	100	98
2.5 หมู่บ้าน/ชุมชน มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	100	79
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง		
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	80	76
3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	100	79
3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	60	76
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	100	80
3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	100	77
4. ด้านกลไกส่งเสริมการบริหารจัดการ		
4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100	100
4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100	80
4.3 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกเดือน	100	80
4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)	100	78
4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน	100	72
4.6 จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100	80
4.7 จังหวัดมีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อน	100	80

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน (ร้อยละ)
แผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)		
4.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	100	98
4.9 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มฝ.1) และรายเดือน (มฝ.2)]	100	80

บทที่ 3

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. 2569

ในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 27.20 ล้านตัน จากข้อมูลพบว่าขยะมูลฝอยได้รับการจัดการภายในบ้านเรือนโดยชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีการให้บริการเก็บขน 1.54 ล้านตัน (ร้อยละ 6 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกคัดแยกเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์จากบ้านเรือนและแหล่งกำเนิด 6.02 ล้านตัน (ร้อยละ 22 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) โดยกระบวนการซาเล้งและบ้านเรือนจะนำไปจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า ขยะมูลฝอยที่เหลือประมาณ 19.64 ล้านตัน (ร้อยละ 72 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) จะถูกเก็บขนโดยรถเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตหรือมอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยแทน เพื่อนำไปยังสถานที่คัดแยกขยะมูลฝอยหรือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งขยะมูลฝอยประมาณ 4.49 ล้านตัน (ร้อยละ 17 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกคัดแยกในระหว่างการเก็บขนหรือภายในสถานที่คัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนที่เหลือประมาณ 19.64 ล้านตัน (ร้อยละ 72 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งพบว่ามีขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ 10.42 ล้านตัน (ร้อยละ 38 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) และส่วนที่เหลือประมาณ 4.73 ล้านตัน (ร้อยละ 17 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง (กรมควบคุมมลพิษ, 2567) ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารจัดการขยะยังคงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการ ด้วยเป็นปัญหาระดับพื้นฐานที่ทุกประเทศต้องบริหารจัดการ โดยเฉพาะการจัดการในระดับครัวเรือนที่ต้องลดและคัดแยกขยะให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ออกจากขยะทั่วไปให้ได้มากที่สุด ทั้งในแง่ของประโยชน์ที่ได้จากขยะ และในแง่ของการบริหารจัดการขยะที่เหลือ อีกทั้ง ปัญหาประการต่อมา คือ ปลายทางของการจัดการขยะ สำหรับสถานที่กำจัดขยะที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งกลิ่น น้ำเสีย ไฟไหม้สถานที่กำจัดขยะฯลฯ อันส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องประสานการดำเนินงานและร่วมกันขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น สามารถรองรับปัญหาในการจัดการขยะชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน และเป็นไปตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 -

2570) กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569 ขึ้น โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะมุ่งเน้นการจัดการขยะต้นทางผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการคัดแยกขยะภายในครัวเรือน ทั้งการจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียก ตามโครงการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขยายการดำเนินการไปยังระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ผ่านการจัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อจัดการขยะรีไซเคิลในชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีกิจกรรมระดับจังหวัดที่เข้ามาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการขยะ รวมไปถึงการที่หน่วยงานของรัฐคัดแยกขยะภายในหน่วยงาน และสำหรับการบริหารจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ทั้งขยะทั่วไป ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ ให้มีระบบ/มาตรการรองรับการเก็บ ขน และส่งกำจัดให้ถูกต้อง และการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกซึ่งในปี 2569 นี้ ได้ยกระดับการดำเนินงานของการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องและติดตามประเมินการปฏิบัติงานตามแผนที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้วางแผนร่วมกันในภาพของการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในทุกจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการขยะปลายทางที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน อีกทั้ง ได้กำหนดกลไกในการส่งเสริมการบริหารจัดการให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานข้อมูลในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของตนเอง ผ่านการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พันธกิจ

1.ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs

2. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี แผนขยะประเทศฉบับที่ 2 แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

3. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

4. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

5. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย

6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

7. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

9. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)

2. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน (Area - Base Problems)

3. กำหนดกรอบการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

ต้นทาง ⟶ ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

กลางทาง ⟶ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปลายทาง ⟶ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. การนำหลัก 3 Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และหลักประชารัฐ ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนาภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา

5. การนำกรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	69	70	72	74	76	78	80
2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 2.1 พลาสติก	28	50	60	70	80	90	100
2.2 แก้ว	75	76	78	80	82	84	86
2.3 กระดาษ	68	69	70	71	72	73	74
2.4 อะลูมิเนียม	75	76	77	78	79	80	81
3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	38	36	35	34	32	30	28
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับ	22	25	30	35	40	45	50

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
การจัดการอย่างถูกต้อง							
5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	90.85	100	100	100	100	100	100
6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	45	50	60	70	80	90	100

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
2. ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
3. ขยะรีไซเคิลในชุมชนที่ได้รับการจัดการในรูปแบบธนาคารขยะมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิล
4. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการคัดแยก เก็บขน และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้อง
6. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหางบประมาณในการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก
7. จังหวัดมีบทบาทในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. 2569

1.ด้านการจัดการขยะต้นทาง

100 %
1.1 อปท. สนับสนุนให้ อถล. ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม "บวร"

100 %
1.2 อปท. เปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ

100 %
1.3 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนของ อปท.

100 %
1.4 อปท. มีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)

100 %
1.5 อปท. มีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน

100 %
1.6 อปท. ดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

100 %
2.1 อปท. มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

100 %
2.2 อปท. มีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการ มูลฝอยแยกประเภท

100 %
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด

100 %
2.4 อปท. มีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด

100 %
2.5 อปท. มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

80 %
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

100 %
3.2 อปท. ในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

65 %
3.3 อปท. ดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

100 %
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน

100 %
3.5 อปท. มีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี

4. ด้านการบริหารจัดการ

100 %
4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหาร อปท.

100 %
4.2 จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนของ อปท.

100 %
4.3 อปท. มีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. [รายปี (มฝ.1) และรายเดือน (มฝ.2)]

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด"
ประจำปี พ.ศ. 2569

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม "บวร"	100
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	100
1.3 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100
1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	100
1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน	100
1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567	100
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100
2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการมูลฝอยแยกประเภท	100
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	100
2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	100
2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	100
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	80
3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	100
3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	65

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	100
3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	100

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
4. ด้านการบริหารจัดการ	
4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100
4.2 จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100
4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มฝ.1) และรายเดือน (มฝ.2)]	100

คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม "บวร"

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก โดยในข้อ 12 ได้กำหนดให้คณะกรรมการ มีหน้าที่ ดังนี้

1) จัดทำแผนปฏิบัติงาน เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของเครือข่าย อลถ.

2) ดำเนินการตามแผนหรือนโยบายที่กำหนด

3) รายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

4) หน้าที่อื่นตามที่ได้รับร้องขอ

และในข้อ 16 ของระเบียบเดียวกัน ได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมของ อถล. ดังนี้

1) ตรวจสอบคุณสมบัติ พิจารณารับลงทะเบียนผู้สมัครเป็น อถล. รวมถึงปรับปรุงข้อมูลทะเบียน

2) ทำบัตรประจำตัว อถล.

3) จัดปฐมนิเทศ ฝึกอบรม หรือประชุม สัมมนา อถล. เพื่อพัฒนา อถล. ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกิจกรรมของ อถล.

5) ติดตามผลการดำเนินการ รวมถึงให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่ อถล.

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยให้จังหวัดและอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ อถล. เครือข่าย อถล. รวมไปถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถพิจารณาส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของ อถล. ก็สามารถทำได้

สำหรับกิจกรรมของเครือข่าย "อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก" ในการร่วมกันทำกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง ผ่านคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และกำนดกลุ่มเป้าหมาย "บ้าน วัด โรงเรียน"โดยสะท้อนความสำคัญของ 3 สถาบันหลักในการเป็นเสาหลักของชุมชนและสังคม ซึ่งย่อว่า **"บวร"** มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันทั้งสามร่วมมือกันสร้างความแข็งแกร่งให้กับชุมชน ทั้งในด้านการศึกษา จริยธรรม และสังคม เช่น ระดับหนูน้อย อถล. มีกิจกรรมที่ทำร่วมกับครอบครัวผ่านโครงการหรือแผนงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ระดับเยาวชน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมงานด้านสิ่งแวดล้อมผ่านโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับบุคคลทั่วไป มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในพื้นที่ร่วมกับสถาบันตามบริบทของท้องถิ่น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{จำนวน อปท. ดำเนินการครบถ้วน ทั้ง 3 เป้าหมาย "บวร"} \times 100}{\text{จำนวน อปท. ทั้งหมด}} = \text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม "บวร"}$$

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ

ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) คือ รูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีการคัดแยกขยะรีไซเคิล โดยใช้หลักการของธนาคารมาประยุกต์ใช้เพื่อให้สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาขายที่ธนาคาร โดยมีคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชนหมู่บ้าน/ และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชนหมู่บ้าน/ ที่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินการคัดแยกและชั่งน้ำหนัก คำนวณเป็นมูลค่าและบันทึกข้อมูลการขายลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาที่คณะทำงานธนาคารขยะชุมชนหมู่บ้านได้ประสานงานกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเป็น/เกณฑ์ในการกำหนดราคา รายได้จากการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จะนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ และใช้ในส่งเสริมกิจกรรมและสวัสดิการของสมาชิกธนาคารขยะฯ (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0820.4/ว 12706 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2566)

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
ธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังเปิดและดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ 1 แห่ง ขึ้นไป	100
ธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดการดำเนินการ	0

1.3 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะผู้พัฒนาโครงการ ได้ขึ้นทะเบียนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจในประเทศไทย หรือ Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2562 โดยมีประชาชน ที่เข้าร่วมโครงการ 36,644,309 คน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1,701 แห่ง และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18,935 แห่ง มีระยะเวลาคิดเครดิตของโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 –30 มิถุนายน 2569 หรือระยะเวลา 7 ปี และคาดว่าจะสามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้ 492,212 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

จังหวัดพะเยาได้ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนเป็นไป อย่างถูกวิธี ต่อเนื่อง และเกิดเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ RE-X-RAY โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน เพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ ทั้งในระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของทุกครัวเรือนตามข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

โดยมีกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ดังนี้

1. จังหวัดพะเยามีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด

2. จังหวัดพะเยามีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ

3. จังหวัดพะเยามีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะ เปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผลให้จังหวัดทราบ

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (DLA Waste) ในทุกเดือน (ตุลาคม 2568 – กันยายน 2569) ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดดำเนินการครบทั้ง 5 กิจกรรม	100
จังหวัดดำเนินการ 4 - 5 กิจกรรม	95 - 99
จังหวัดดำเนินการ 3 - 4 กิจกรรม	80 - 94
จังหวัดดำเนินการ 1 - 2 กิจกรรม	1 - 79
จังหวัดไม่มีการดำเนินการ	0

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)

จังหวัดพะเยาได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการเลิกใช้โฟม การลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single – use plastics) ขยะอาหาร (food waste) และความรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก หรือจัดกิจกรรมในหน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล งานกิจกรรม และเทศกาล (event) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจ จัดทำบัญชีร้านค้า/ผู้ประกอบการที่มีการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยโดยเฉพาะการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)

3) เชิญชวนร้านค้า/ผู้ประกอบการ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาการใช้มาตรการเสริมแรงจูงใจ เช่น การออกใบประกาศยกย่องร้านค้า/ร้านอาหารสีเขียว

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดกิจกรรมครบทั้ง 3 กิจกรรม} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ฯ

1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน

จังหวัดพะเยาได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ พร้อมทั้งได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" เป็นประจำทุกปี เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการบริหารจัดการขยะครอบคลุมทั้งในระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการขยะต้นทางในระดับครัวเรือน จะสามารถช่วยลดปัญหาปริมาณขยะล้นเมือง ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ลดภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขนและกำจัดขยะ และยังสามารถนำผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการขยะกลับมาพัฒนาการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ จึงได้มีแนวทางการสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในท้องถิ่นผ่านการเพิ่มมูลค่าจากขยะ เพื่อเผยแพร่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสนใจสามารถศึกษาและใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ สามารถลดปริมาณขยะที่จะไปสู่บ่อฝังกลบลดภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาขยะ รักษาสิ่งแวดล้อมและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท 0821.2/ว 1119 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2568

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลผลิตจากการเพิ่มมูลค่าฯ ×100 / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน

1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0804.5/ว 12807 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2567 แจ้งว่า กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 141 ตอนที่ 71 ก เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 267 และมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2568) โดยได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2568 ขยายระยะเวลาการบังคับใช้ตามข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ของกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 ประกอบหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0804.5/ว 10449 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2568 แจ้งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568

ซึ่งในห้วงระยะเวลาที่ขยายไปดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงดำเนินการประชาคม/สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับหลักการและเหตุผลความจำเป็นของกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 และแนวทางการเก็บอัตราค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และหากมีการสร้างความรู้ความเข้าใจข้างต้นเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเสนอข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567 และกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 เข้าสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการฯ ×100 / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นฯ

2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภท 2 ประเภท ได้แก่ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน และภาชนะรองรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศเกี่ยวกับมาตรการดูแลการจัดการมูลฝอยในที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่มีการตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้มีการดำเนินการอย่างไร เช่น ไม่อนุญาตให้มีการทิ้งขยะในที่สาธารณะโดยต้องทำมูลฝอยกลับไปทิ้งยังสถานที่พักอาศัยหรือสถานที่อื่นใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยาม

ที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ ทางเดินเท้า สนามเด็กเล่น ที่จอดรถสาธารณะ ป้ายรถเมล์ เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดให้มีภาชนะรองรับ} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทกแห่ง

หมายเหตุ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศเกี่ยวกับมาตรการดูแลการจัดการมูลฝอยในที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ถือว่าได้ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการมูลฝอยแยกประเภท

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเก็บขนขยะแยกประเภท เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย แล้วแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนขยะมูลฝอยดังกล่าวให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร หรือแบ่งส่วนในรถเก็บขนขยะ เพื่อสามารถเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทได้

กรณีองค์กรปกครองปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยแยกประเภท} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บขยะแยกประเภท

2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนคัดแยกขยะรีไซเคิลในรูปแบบธนาคารขยะ เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว จังหวัดควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับปริมาณขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะของจังหวัด เช่น

1) นัดวันรับซื้อขายขยะรีไซเคิล โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และจัดรับซื้อขาย

2) มีแอพพลิเคชั่นที่เอื้อต่อการซื้อขายขยะรีไซเคิล

3) มีการทำความร่วมมือ/ตกลง ในการรับซื้อขายขยะรีไซเคิลกับหน่วยงานหรือองค์การที่มีความสนใจ

4) จัดกิจกรรมระดับจังหวัดที่ส่งเสริมให้มีการนำขยะรีไซเคิลมาจัดการร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าขยะ ตลาดนัดรีไซเคิล

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	100
จังหวัดไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	0

2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชน และมีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป หรือองค์กรปกครองส่วนถิ่นมีการขนขยะอันตรายชุมชนส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดโดยตรง

นิยาม

ขยะอันตรายชุมชน หมายถึง ขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่เคลื่อนที่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด}$$

2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อชุมชน (Drop off) และรวบรวมขนส่งไว้ ณ ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือศูนย์บริการสาธารณสุขหรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และรวบรวมขนส่งไปยังโรงพยาบาลชุมชนหรือขนส่งไปยังสถานที่กำจัดโดยรถเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือบริษัทเอกชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน}$$

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

นิยาม

1) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2568 หมายถึง ขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย คูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ ปี พ.ศ. 2568

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (ตัน/คน/วัน)					
จังหวัด	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล	เมืองพัทยา
จังหวัดทั่วไป	0.00189	0.00115	0.00102	00.00102	
ชลบุรี	0.00189	0.00115	0.00102	00.00102	0.00390
ระยอง	0.00202	0.00175	0.00344	0.00569	
ภูเก็ต	0.00196	0.00838	0.00775	0.00204	
สมุทรสาคร	0.00241	0.00081	0.00871	0.00284	
ปทุมธานี	0.00185	0.00247	0.00371	0.00314	
สมุทรปราการ	0.0023	0.00370	0.00375	0.00312	
สุราษฎร์ธานี	0.00261	0.00124	0.01526	0.00100	

*สูตรอัตราการคิดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยกรมควบคุมมลพิษ

2) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

3) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE)

การหมักทำปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

4) ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น รวมทั้งปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

การคำนวณในเขตพื้นที่ อปท.

ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น อัตราการเกิดขยะมูลฝอย กก/คน/วัน X จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ ลบ ปริมาณขยะมูลฝอย ที่ท้องถิ่น/หน่วยงานจัดเก็บ = ปริมาณขยะมูลฝอย ที่นำไปใช้ประโยชน์

การคำนวณภาพรวมระดับจังหวัด

ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนฝอยที่เกิดขึ้น อัตราการเกิดขยะมูลฝอย กก/คน/วัน X จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ ลบ ปริมาณขยะมูลฝอย ที่ท้องถิ่น/หน่วยงานจัดเก็บ ลบ ปริมาณขยะมูลฝอยในท้องถิ่นที่ไม่มีการบริการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยไม่มีการกำจัดในรูปแบบครัวเรือนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือไม่เป็นเขตพื้นที่ zero waste อัตราการเกิดขยะมูลฝอย กก/คน/วัน X จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ = ปริมาณขยะมูลฝอย ที่นำไปใช้ประโยชน์

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

1. ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง + ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์}}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น}} \times 100$

หรือ

2. ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง + ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์}}{\text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของ คพ. x จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์}} \times 100$

3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานและจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มพื้นที่ฯ เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในการบริหารจัดการขยะในภาพรวมของจังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดพิจารณา โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวต้องครอบคลุมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) เช่น การเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยของทั้งกลุ่ม การไหลของขยะทั้งหมดของกลุ่มมีที่มาที่ไปอย่างไร มีกระบวนการในการบริหารจัดการอย่างไร ทั้งนี้การดำเนินการต้องสอดคล้องกับการยริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดด้วย

และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ให้เกิดประสิทธิภาพ ให้เจ้าภาพกลุ่มพื้นที่ฯ พิจารณาจัดให้มีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย เช่น

1) ให้มีการรายงานสถานการณ์ดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ทุก ๆ 3 เดือน

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้านิเทศให้คำแนะนำหรือตรวจเยี่ยมการดำเนินงานในพื้นที่

3) มีการกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในการประชุมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอยมีการจัดทำแผนฯ} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ทั้งหมด}}$	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การเทกองการเทกองที่มีการควบคุม การเผากลางแจ้ง เตาเผาที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ และวิธีการอื่นๆ ที่ไม่ปรากฏในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 มีการกำหนดแผนงาน/โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการร่วมกัน หรือร่วมกันกำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจรวมถึงการพิจารณาในการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการ โดยคำนึงถึงการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้อง ตามข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องของกรมควบคุมมลพิษ เช่น

1) มีการกำหนดเวลาเข้าออกของรถเก็บขนขยะมูลฝอยในบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

2) มีการปรับถนนในพื้นที่ให้รถเก็บขนขยะสามารถวิ่งเข้าสู่หน้ากองเพื่อฝังกลบ

3) มีการควบคุมขนาดและการวางตำแหน่งของหน้างานกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละระยะ

4) เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย มีการควบคุมและกำกับดูแลงานกำจัดขยะมูลฝอย

5) ผู้ควบคุมงานระดับหัวหน้างาน มีการควบคุมและกำกับดูแลงานกำจัดขยะมูลฝอย

6) มีการจดบันทึกปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

7) มีการป้องกันเหตุรำคาญด้านกลิ่น ทัศนอุจาด และแมลงวัน เช่น การฉีดพ่นน้ำสกัดชีวภาพ

8) มีการทำความสะอาดพื้นที่โดยรอบในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

9) มีการไถเกลี่ย บดอัด และกลบทับขยะมูลฝอยด้วยดินหรือวัสดุกลบทับอื่น ๆ ตามระยะเวลาอย่างเหมาะสม

10) มีการควบคุมหรือการจัดระเบียบผู้คุ้ยและคัดแยกขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

11) มีการป้องกันการลักลอบนำขยะมูลฝอยชุมชนจากแหล่งอื่นที่มิได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามากำจัดในสถานที่

12) มีการควบคุมไม่ให้มีการนำของเสียอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ หรือของเสียพิเศษ มากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

13) มีการป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ หรือ น้ำท่วม บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

14) มีท่อรวบรวม/ระบายก๊าซในบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

15) มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ลอยในบ่อบำบัดน้ำเสีย

โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการยกระดับ ตามข้อ 1) – 13) เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ ให้จังหวัดรวบรวมข้อมูลสถานที่กำจัดขยะของจังหวัด และกำหนดเป็นแนวการดำเนินงานเพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะให้เป็นสถานที่กำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดทราบด้วย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง}$$

3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน

การจัดการของเสียอันตรายชุมชน ได้มีการส่งเสริมให้จังหวัดจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมขยะอันตราย ส่งเสริมการคัดแยกขยะอันตรายจากชุมชน เก็บรวบรวมในภาชนะรองรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในขั้นสุดท้าย คือ การส่งไปกำจัดอย่างถูกต้อง ทั้งกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งกำจัดเองโดยตรง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพรวบรวมและนำส่งบริษัทเอกชนเพื่อกำจัด

ในการดำเนินการภาพรวมของจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จัดทำบันทึกข้อตกลง MOU ร่วมกันมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีศักยภาพรับผิดชอบการเก็บรวบรวมและขนส่งของเสียอันตรายชุมชน เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลการจัดการของเสียอันตรายชุมชนดังกล่าว ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.1) ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานด้านขยะ

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	100
จังหวัดไม่มีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	0

3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการกับมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งเป็นมูลฝอยที่ปนเปื้อนหรือสงสัยว่าปนเปื้อนสิ่งที่ก่อให้เกิดโรค มูลฝอยติดเชื้อในชุมชนเกิดจากกลุ่มผู้ป่วยที่รักษาตัวที่บ้านหรือกลับไปรักษาตัวที่บ้านหรือจากการดูแลสุขภาพที่บ้าน (Home Health Care) เช่น วัสดุและของใช้ต่างๆ ที่มีการปนเปื้อนเลือดและสารคัดหลั่งของผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ผู้ป่วยล้างไตผ่านช่องท้อง การฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผู้ป่วย

ที่มีแผลกดทับ ผู้ป่วยโควิด -19 (Home Isolation) และผู้ป่วยโรคติดเชื้ออื่นๆ เป็นต้น เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าพันแผล ผ้าอ้อมสำเร็จรูป แผ่นรองซับ หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง ถุงล้างไต ถุงปัสสาวะและสายยาง เข็มหรือเข็มอินซูลิน โดยมีการจัดการเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และในส่วนของชุมชนที่จะต้องมีรูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสม โดยมีการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น วัด โรงเรียน ชมรมผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน ฯลฯ ในการร่วมวางมาตรการและออกแบบรูปแบบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมกับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยการสนับสนุนของภาครัฐและเอกชน ให้มีการนำส่งเพื่อไปรวบรวม ณ ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือศูนย์บริการสาธารณสุขหรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป โดยต้องไม่มีมูลฝอยติดเชื้อตกค้าง เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนส่งหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	ร้อยละมูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

4. ด้านกลไกส่งเสริมการบริหารจัดการ

4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำอธิบาย :

หมายถึง ให้มีการทำประเด็นเรื่องการบริหารจัดการขยะ เช่น ข้อมูลการจัดการขยะในจังหวัด ปริมาณขยะ สถานการณ์ขยะในปัจจุบัน สภาพปัญหาการจัดการขยะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดการขยะในพื้นที่ รวมถึงสร้างความตื่นตัวแก่สาธารณชนเป็นวงกว้าง ร่วมกับภาครัฐ หรือเอกชน และการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะกรมการจังหวัด/ที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยต้องมีการนำเสนอในที่ประชุมใดที่ประชุมหนึ่ง หรือมากกว่า 1 คณะ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีการนำเสนอเรื่อง เข้าสู่วาระการประชุมฯ มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง	100
จังหวัดมีการนำเสนอเรื่อง เข้าสู่วาระการประชุมฯ น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง	0

4.2 จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0820.4/ว 4393 ลงวันที่ 22 เมษายน 2567 เรื่อง การสนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย เพื่อให้จังหวัดประชาสัมพันธ์ข้อมูลและปริมาณคาร์บอนเครดิตที่ได้รับจากโครงการฯ เพื่อเชิญชวนผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่สนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากโครงการฯ จังหวัด

อาจพิจารณากิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการซื้อขายคาร์บอนเครดิตของจังหวัด ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้จังหวัดมีผลดำเนินการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 10 เทียบกับปริมาณก๊าซเรือนกระจก รอบที่ 4 ของจังหวัด ตามการรับรองขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.)

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการฯ ตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป	100
จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการฯ น้อยกว่าร้อยละ 10	0

4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มฝ.1) และรายเดือน (มฝ.2)]

คำอธิบาย :

1) บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณขยะรายเดือนที่บันทึกในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.2) มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ไม่เกิน 2 เท่า เทียบกับปริมาณขยะที่คำนวณจากฐานประชากรตามทะเบียนราษฎร์

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 12 เดือน (ตุลาคม 2568 – กันยายน 2569)

3) บันทึกข้อมูลรายปี (มฝ.1) ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้อง ทั้ง 5 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน อปท.
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานด้านขยะ
ส่วนที่ 3 ข้อมูลการเก็บ ขนขยะมูลฝอยและสถานที่กำจัดขยะ
ส่วนที่ 4 ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย
ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านงบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท.

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูล มฝ.1 และ มฝ.2 ครบถ้วน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบันทึกข้อมูล มฝ.1 และ มฝ.2}$$

มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

1. มาตรการการส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดทำ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

กระทรวงมหาดไทยกำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศตามนโยบายของรัฐบาลที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถ้อยแถลงในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 (COP26) ณ เมืองกลาสโกว์ สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ว่า ประเทศไทยพร้อมยกระดับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเต็มที่ทุกวิถีทางเพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี พ.ศ. 2593 (ค.ศ. 2050) และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ได้ในปี พ.ศ. 2608 (ค.ศ. 2565) และในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกครั้งที่ 13-4/2562 เมื่อวันจันทร์ที่ 5 สิงหาคม 2562 ได้มีมติเห็นชอบการขึ้นทะเบียนของโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย ตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยในขั้นตอนต่อไปเป็นการทวนสอบเพื่อรับรองคาร์บอนเครดิตในระยะเวลา 7 ปี นับจากวันเริ่มโครงการคือวันที่ 1 กรกฎาคม 2562 ซึ่งต้องเก็บข้อมูลจำนวนประชากร เด็กเล็ก และนักเรียนที่มีการจัดทำถังขยะเปียกเป็นรายเดือน ระยะเวลาทั้งสิ้น 7 ปี กระทรวงมหาดไทยจึงได้แจ้งจังหวัดให้แจ้งอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง สำรวจและจัดทำข้อมูลถังขยะเปียกในระดับครัวเรือน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ โดยอาจมอบหมายให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เป็นผู้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลประเภทครัวเรือน ครูเป็นผู้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลประเภทโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ ซึ่งจะมีการทวนสอบจากผู้ประเมินภายนอก (Validation and verification Body: VVB) เพื่อทำการตรวจสอบเอกสารในภาพรวม โดยผู้ประเมินภายนอกจะลงพื้นที่ในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนรายเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รวบรวมและบันทึกไว้ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทยแล้ว ดังนี้

รอบที่ 1 พื้นที่ 4 จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกมีมติเห็นชอบรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน 3,140 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และธนาคารกสิกรไทยได้ให้การสนับสนุนรับซื้อคาร์บอนเครดิตดังกล่าวทั้งหมดในราคา 260 บาทต่อตัน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 816,400 บาท

รอบที่ 2 พื้นที่ 22 จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกมีมติเห็นชอบรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน

85,303 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ปัจจุบันมีผู้ประกอบการสนับสนุนโครงการโดยซื้อคาร์บอนเครดิตจากโครงการ จำนวน 6,155 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า รวมเป็นเงิน 1,464,600 บาท

รอบที่ 3 พื้นที่ 76 จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกมีมติเห็นชอบรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน 275,000 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

1.1 แผนการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนฯ ระหว่างปี 2565 – 2569

คาดว่าโครงการฯ จะสามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้ราว 1.87 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า สูงกว่าเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ประเทศกำหนด สาขาการจัดการของเสีย (Nationally Determined Contributions NDC) ที่ 1.6 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)

ครั้งที่	ระยะเวลารับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจก	จำนวนครัวเรือน	จำนวนจังหวัด	จำนวนตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า
1	กรกฎาคม – กันยายน 2565 (รับรองแล้ว)	456,647	4	3,140
2	ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566 (รับรองแล้ว)	4,849,415	22	85,303
3	เมษายน 2566 – กันยายน 2566 (รับรองแล้ว)	14,486,752	76	275,000
4	ตุลาคม 2566 – มิถุนายน 2567 (อยู่ระหว่างดำเนินการ)	14,486,752	76	412,000
5	กรกฎาคม 2567 - มิถุนายน 2568	14,486,752	76	550,000
6	กรกฎาคม 2568 - มิถุนายน 2569	14,486,752	76	550,000
			รวม	1,878,394

1.2 แนวทางการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนมีผลการดำเนินการครบถ้วนร้อยละ 100 และได้จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ RE-X-RAY โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน เพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ ทั้งในระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสุ่มตรวจการจัดทำถังขยะเปียกของทุกครัวเรือน ตามกิจกรรม RE-X-RAY (ข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

2. มาตรการส่งเสริมทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศกระทรวงฯ เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย พ.ศ. 2567 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการมูลฝอยโดยดำเนินการตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอย ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เห็นว่าเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้หลักการ 3R คือ ใช้น้อยใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลไปขายเพื่อมีรายได้สู่ชุมชน และพัฒนาสู่การจัดตั้งธนาคารขยะเพื่อเป็นสถานที่รวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลจากประชาชนสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชนและนำรายได้ไปจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ จึงได้มีการดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนงานและแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

การดำเนินงาน	เป้าหมายการขับเคลื่อน
ระยะที่ 1	1. มีการสำรวจขยะมูลฝอยระดับครัวเรือน
	2. มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานธนาคารขยะ
	3. มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะในระดับชุมชน/หมู่บ้าน
ระยะที่ 2	1. มีการประชุมและแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ
	2. มีการจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับธนาคารขยะ
	3. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ
ระยะที่ 3	1. มีการเปิดรับสมาชิกธนาคารขยะ
	2. มีการประชุมทำความเข้าใจกับสมาชิกธนาคารขยะ

2.1 ผลการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รวบรวมผลการดำเนินการขับเคลื่อนธนาคารขยะในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2567) มีรายละเอียด ดังนี้

1) มีจำนวนธนาคารขยะที่จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว จำนวน 15,763 แห่ง

2) มีจำนวนสมาชิกธนาคารขยะทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น จำนวน 4,157,912 คน

3) มีปริมาณขยะที่ขายได้ทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,788,228.54 ตัน

4) ธนาคารขยะมีรายได้รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,120,803,907.32 บาท จัดเป็นสวัสดิการให้แก่สมาชิก (ค่าฌาปนกิจ ค่าคลอดบุตร ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ) จำนวน 869,837,038.98 บาท คงเหลือเงินหมุนเวียนธนาคารขยะจำนวน 250,966,868.34 บาท

2.2 ธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดให้มีการถอดบทเรียน ธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด ครบทุกจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด และกำหนดให้ธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้ปฏิบัติงานธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของจังหวัดเรียบร้อยแล้ว

QR Code ข้อมูลธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด

2.3 การขับเคลื่อนจำนวนสมาชิกธนาคารขยะในภาพรวมจังหวัด

จากนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ที่ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้มีสมาชิกธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชนเพิ่มขึ้นให้ได้จำนวน 10 ล้านคน ภายในปี พ.ศ. 2569 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้ดำเนินการกำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนจำนวนสมาชิกธนาคารขยะ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ปี ดังนี้

เป้าหมาย	จำนวนสมาชิกธนาคารขยะ (คน)
พ.ศ. 2567	4,000,000
พ.ศ. 2568	7,000,000
พ.ศ. 2569	10,000,000

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนสมาชิกธนาคารขยะ จำนวน 4,157,912 คน ดังนั้นเพื่อเป็นการขับเคลื่อนธนาคารขยะไปสู่เป้าหมายที่กำหนด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้กำหนดกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนจำนวนสมาชิกธนาคารขยะในภาพรวมจังหวัด ดังนี้

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
1	จังหวัดจัดประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนสมาชิกธนาคารขยะให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอธิบายแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลในแบบรายงานข้อมูลประจำเดือนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ อาจดำเนินการประชุมในคราวเดียวกับการประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ ทั้งนี้สามารถพิจารณาประชุมผ่านระบบออนไลน์ โดยขอใช้ระบบการประชุมออนไลน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้	หน่วยหลัก: สถจ. หน่วยสนับสนุน: สถอ.
2	การส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) จากทุกครัวเรือน เข้าร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์การแจ้งเสียงตามสาย	หน่วยหลัก: อปท. หน่วยสนับสนุน: สถอ./สถจ.

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	หรือการเคาะประตูบ้านเพื่อแจ้งข้อมูลและประชาสัมพันธ์รูปแบบการดำเนินการของธนาคารขยะ ประโยชน์ของการคัดแยกขยะ หรือรูปแบบการจัดสวัสดิการที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดให้ประชาชนร่วมสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะและเข้าร่วมกิจกรรมการซื้อขายขยะรีไซเคิลมากขึ้น เช่น 1) เงินสวัสดิการให้แก่สมาชิกธนาคารขยะ 2) เงินสนับสนุนผู้นำขยะรีไซเคิลมาขายปริมาณสูงที่สุด 3) กิจกรรมแจกของที่ระลึกของธนาคารขยะฯลฯ	
3	ขับเคลื่อนกิจกรรมธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น 3.1 ภาคศาสนา เช่น การจัดกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล กองบุญขยะรีไซเคิล การบริจาคราย ได้ของธนาคารขยะให้แก่มัสยิดหรือศาสนสถานในพื้นที่ เป็นต้น 3.2 ภาคการศึกษา เช่น การร่วมมือกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งธนาคารขยะโรงเรียนเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการคัดแยกขยะต้นทางและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่ เป็นต้น 3.3 ภาคเอกชน เช่น การขอรับสนับสนุนจากสมาคม ห้างร้านฯ ในพื้นที่เป็นสนับสนุนกิจกรรมธนาคารขยะหมู่บ้าน/ชุมชน อาจสนับสนุนเป็นสิ่งของเพื่อนำมาเป็นของรางวัลในการทำกิจกรรมคัดแยกขยะรีไซเคิล หรือการประสานหน่วยงานเอกชน/สมาคมที่รับซื้อขยะรีไซเคิลเพื่อเพิ่มผลประโยชน์จากการขายขยะให้แก่สมาชิกธนาคารขยะ เป็นต้น 3.4 ภาคประชาสังคม เช่น การสร้างความร่วมมือกับกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่และได้รับสวัสดิการที่เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกธนาคารขยะ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี เป็นต้น	หน่วยหลัก: อปท. หน่วยสนับสนุน: สถอ./สถจ.
4	ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำโครงการจ้างปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับฐานข้อมูลธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ในการบริหารจัดการธนาคารขยะทั้งประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการจัดทำระบบฐานข้อมูลธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **ขอให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**	

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	ดำเนินการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานธนาคารขยะตามแบบฟอร์มที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด (แบบฟอร์มฉบับปรับปรุง) ดังนี้ 4.1 แบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ภาพรวมการซื้อขายขยะ - จำนวนธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แห่ง) - ระบุประเภทของการรับสมาชิกธนาคารขยะของธนาคารขยะ รายธนาคาร (ครัวเรือน/คน) - จำนวนสมาชิกธนาคารขยะทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คน) - ปริมาณขยะที่ขายได้ทั้งหมดรวมทุกประเภท (กิโลกรัม) - ระบุชื่อผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล - ระบุประเภทและปริมาณของขยะรีไซเคิลที่ขายให้กับผู้ประกอบการ โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ พลาสติก, แก้ว, โลหะ/อลูมิเนียม, กระดาษ และอื่น ๆ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม - ระบุยอดสะสมรายรับทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการโดยแบ่งเป็น รายรับจากการขายขยะ รายรับจากเงินสมทบอื่น ๆ และรวมยอดรายรับทั้งหมด (บาท) - ระบุยอดสะสมรายจ่ายทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ โดยแบ่งเป็นค่าสวัสดิการประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าฌาปนกิจ ค่ารักษาพยาบาล ค่าคลอดบุตร และอื่น ๆ เช่น ค่าทุนการศึกษา ค่าประกันชีวิต (บาท) - ระบุยอดเงินคงเหลือหลังจากการหักลบรายรับทั้งหมดและรายจ่ายทั้งหมดของธนาคารขยะ (บาท) - ระบุจำนวนครั้งที่ได้ดำเนินการขายขยะในแต่ละครั้ง ส่วนที่ 2 การซื้อขายขยะรีไซเคิลรายครั้ง - ระบุจำนวนครั้งที่มีการซื้อขายขยะรีไซเคิลกับผู้ประกอบการ - ระบุชื่อผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล - ระบุจำนวนและปริมาณของการรับซื้อขยะรีไซเคิลจากสมาชิก โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ พลาสติก แก้ว โลหะ/อลูมิเนียม กระดาษ และอื่น ๆโดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม - ระบุจำนวนและปริมาณของการซื้อขายขยะรีไซเคิลกับผู้รับซื้อ โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ พลาสติก, แก้ว, โลหะ/อลูมิเนียม, กระดาษ และอื่น ๆ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม	

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	- คำนวณผลต่างของการรับซื้อ โดยระบุยอดรวมรายจ่ายของการรับซื้อขยะ และยอดรวมรายรับของการรับซื้อขยะ พร้อมทั้งคำนวณผลต่างของการรับซื้อขยะรีไซเคิลแต่ละครั้ง (บาท) - ระบุการใช้จ่ายผลกำไรจากการรับซื้อขยะโดยระบุจำนวนเงินว่าได้ใช้ผลกำไรในประเภทใดบ้าง เช่น ฝากบัญชี ใช้เป็นค่าดำเนินงานคณะทำงานธนาคารขยะจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก หรือ อื่น ๆ โปรดระบุ **4.2 แบบจังหวัด ประกอบด้วย** - จำนวนรวมธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แห่ง) - ระบุประเภทของการรับสมาชิกธนาคารขยะของธนาคารขยะรายธนาคาร (ครัวเรือน/คน) - จำนวนสมาชิกธนาคารขยะทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คน) - ระบุประเภทของการรับสมาชิกธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ครัวเรือน/คน) - ปริมาณขยะที่ขายได้ทั้งหมดรวมทุกประเภท (กิโลกรัม) - ระบุชื่อผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ระบุประเภทและปริมาณของขยะรีไซเคิลที่ขายให้กับผู้รับซื้อของเก่า โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ พลาสติก, แก้ว, โลหะ/อลูมิเนียม, กระดาษ และอื่น ๆ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม - ระบุยอดสะสมรายรับทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ โดยแบ่งเป็น รายรับจากการขายขยะ รายรับจากเงินสมทบอื่น ๆ และรวมยอดรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท) - ระบุยอดสะสมรายจ่ายทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ โดยแบ่งเป็นค่าสวัสดิการประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าฌาปนกิจ ค่ารักษาพยาบาล ค่าคลอดบุตร และอื่น ๆ เช่น ค่าทุนการศึกษา ค่าประกันชีวิต และรวมยอดรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท) - ระบุยอดเงินคงเหลือหลังจากการหักลบรายรับทั้งหมดและรายจ่ายทั้งหมดของธนาคารขยะ (บาท) - ระบุจำนวนครั้งที่ได้ดำเนินการขายขยะ (บาท)	
	คำอธิบายประเภทของขยะรีไซเคิล	

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	อ้างอิงจากคู่มือประชาชนเพื่อการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ของขยะมูลฝอยชุมชน พ.ศ. 2550 1. ประเภทพลาสติก เช่น ขวดน้ำดื่มแบบขุ่น-แบบใส ขวดน้ำมันพืช ภาชนะพลาสติกบรรจุยาสระผม ครีมอาบน้ำ ถังน้ำ กาละมัง บรรจุภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายรีไซเคิล ถุงพลาสติกเหนียว (ถุงรีฟิล) เป็นต้น 2. ประเภทแก้ว เช่น ขวดหรือภาชนะแก้วแบบใส สีเขียว หรือสีน้ำตาล ขวดหรือภาชนะแก้วบรรจุอาหาร 3. ประเภทโลหะ/อโลหะ เช่น กระป๋องบรรจุอาหารหรือเครื่องดื่ม ทองแดง เหล็ก ตะกั่ว ทองเหลือง วัสดุหรือเศษเหล็กทุกชนิด เป็นต้น 4. ประเภทกระดาษ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษสมุด-หนังสือ นิตยสาร กระดาษกล่อง กระดาษขาว-ดำ แผ่นพับ เป็นต้น 5. ประเภทอื่น ๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก-ใหญ่ ทีวีเก่า ตู้เย็นเก่า แอร์เก่า เป็นต้น	

3. มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ "แยกก่อนทิ้ง" เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

จังหวัดพะเยาได้กำหนดนโยบายรณรงค์ให้ครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดปริมาณขยะใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชนตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การใช้หลักการ 3 Rs หรือ 3 ช : Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) จะส่งผลถึงขั้นตอนการกำจัดขยะปลายทาง ช่วยให้การกำจัดขยะง่ายขึ้นและลดต้นทุนการกำจัดขยะลง ถ้าเราได้รณรงค์ให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทาง โดยทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกัน ก็จะทำให้สถานการณ์ขยะของประเทศดีขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำป้ายกำหนดสีเพื่อแยกขยะใส่ถุงจำนวน 4 ประเภทสำหรับขยะจากครัวเรือน และตั้งถังขยะ 2 สี คือ สีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล และสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป ส่วนขยะในพื้นที่สาธารณะ แนวทางในการจัดเก็บและการกำจัดขยะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม

จังหวัดพะเยา โดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพะเยา จึงได้จัดทำแผนรณรงค์ "แยกก่อนทิ้ง" ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผน ซึ่งมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.1 จังหวัด

3.1.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงานกลุ่ม Clusters แต่ละพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้ครบทุกกลุ่ม Clusters และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

3.1.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแผนฯ พิจารณากำหนดเวลา เป้าหมายและกิจกรรมในการคัดแยก และการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจภาพรวมของกิจกรรมการบริหารจัดการขยะและกรอบระยะเวลาดำเนินการ

3.1.3 เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน และร้านค้าในหมู่บ้าน

3.1.4 จังหวัดกำหนดและประกาศแผน เป้าหมายและกิจกรรม ในการคัดแยกขยะและการเก็บขนขยะแยกประเภท เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกัน

3.1.5 จังหวัดจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ Clusters ในทุกกลุ่ม Clusters เพื่อให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

(1) ทบทวนและยืนยันการรวมกลุ่มพื้นที่ Clusters ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นที่สิ้นสุด สำหรับในพื้นที่เกาะเป้าหมายที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ให้จังหวัดกำหนดให้เป็น Clusters เฉพาะ

(2) ยืนยันจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters และจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในกลุ่ม Clusters ใด แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

3.1.6 จังหวัดจัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละกลุ่ม Clusters หลังจากที่ได้ข้อสรุปการรวมกลุ่ม Clusters ตามข้อ 3.2.5 แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

3.1.7 จังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกลุ่ม Clusters โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายตามข้อ 3.2.1 เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และจัดให้มีการประชุมคณะทำงานกลุ่ม Clusters เพื่อพิจารณาให้ได้ข้อสรุปการเลือกใช้แนวทางหรือวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยภายในทุกกลุ่ม Clusters ในจังหวัด โดยให้จังหวัดสรุปรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

3.1.8 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ Clusters ส่งแผนดำเนินงานการกำจัดขยะมูลฝอยตามข้อ 3.2.7 ให้จังหวัด

3.1.9 ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผน

3.2 อำเภอ

3.2.1 เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้นายอำเภอจัดประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกำนันทุกตำบล เพื่อชี้แจงแนวทางขั้นตอน วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมดำเนินการ

3.2.2 ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยให้อำเภอเริ่มต้นการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์ภายในกำหนดเวลาที่จังหวัดกำหนด

3.2.3 กำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนฯ ของจังหวัด

3.2.4 ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการรณรงค์ให้ทุกครัวเรือนมีถังขยะอินทรีย์ และให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้หลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ในการบริหารจัดการขยะ

3.2.5 ให้นายอำเภอดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกันกำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนที่ปลอดภัย เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน นำขยะอันตรายชุมชนไปรวบรวมไว้ รอการเก็บขน

3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือซักซ้อมแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ "ประเทศไทยไร้ขยะ"ตามแนวทาง "ประชารัฐ" ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559-2560) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) และแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี เช่น การเป็นเจ้าภาพในการรวบรวม และส่งกำจัดขยะอัตรายชุมชน

3.3.2 เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

1) การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

1.1) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่เก็บขน ให้ทราบแนวทาง ขั้นตอน วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนแนวทางในการคัดแยกขยะ

1.2) กำหนดแนวทางหรือวิธีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บขยะของเจ้าหน้าที่เก็บขยะ เช่น การใช้ถุงขยะสีแยกประเภท หรือการใช้สติ๊กเกอร์สีแยกประเภทติดที่ถุงขยะ หรือการใช้เชือกสีแยกประเภทมัดปากถุงขยะ หรือการติดเทปกาวสีแยกประเภทที่ถุงขยะ เป็นต้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ร่วมกัน

1.3) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย "แยกก่อนทิ้ง" และหลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

1.4) จัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ "แยกก่อนทิ้ง"

1.5) จัดทำสัญลักษณ์กำหนดจุดรวบรวมขยะแยกประเภทในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดทำป้าย ปักธง หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นต้น ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

1.6) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วัน เวลาในการเก็บขน ระบบขนส่งขยะ วิธีการคัดแยก เส้นทางการเก็บขน จุดรวบรวมขยะ รวมถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน และประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรับรู้โดยทั่วกัน เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น

1.7) ให้จัดทำถังขยะแยกประเภท และนำไปวางตั้งไว้ในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อยจุดละ 2 ถัง ประกอบด้วย ถังขยะสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป และถังขยะสีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

1.8) รณรงค์และให้คำแนะนำให้ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีถังขยะอินทรีย์ทุกครัวเรือน กรณีครัวเรือนไม่มีพื้นที่จัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอินทรีย์ ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

2) การสร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง”

2.1) จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะ วัสดุรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย

2.2) จัดให้มีการอบรมครูในโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และให้นักเรียนนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง และนำไปปฏิบัติในหมู่บ้าน/ชุมชน

2.3) ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ หารือร่วมกันเรื่องวัน เวลา และกำหนดเส้นทางการเก็บขน รวมถึงจุดรวบรวมขยะการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน เพื่อนำไปประกอบการจัดทำประกาศ

3.4 หมู่บ้าน/ชุมชน

3.4.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการชุมชนทำการรณรงค์ให้ความรู้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้าใจหลักการบริหารจัดการขยะโดยใช้หลักการ 3 ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่)

3.4.2 ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีจุดรวบรวม และคัดแยกขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน

3.4.3 ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะอินทรีย์รวมของหมู่บ้าน/ชุมชน และรณรงค์ให้ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำถังขยะอินทรีย์ภายในบ้านเรือน ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

3.5 การติดตามผล

3.5.1 กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ติดตามผลการดำเนินงานกับจังหวัด

3.5.2 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

3.5.3 กรมการปกครอง โดยผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ติดตามความก้าวหน้าของอำเภอ หมู่บ้าน/ชุมชน

3.5.4 ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้า ติดตามให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ

4. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังนี้

4.1 การใช้หลักการ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycleหรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

4.1.1 Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

4.1.2 Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

4.1.3 Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็น ขาเทียม นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋า เป็นต้น

4.2 การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอยตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด ดังนี้

4.2.1 คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

4.2.2 คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว และขยะพิษ หรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้มหรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

4.3 การจัดการขยะโดยเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)”

เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในการวางแผนและเลือกวิธีการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริมสนับสนุนการลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การเชิญชวนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะอาดในวันสำคัญต่างๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมักฯลฯ สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่

4.4 มาตรการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 เห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2561 และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562

โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

4.4.1 กิจกรรมมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

4.4.2 กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก

4.4.3 กิจกรรมการลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

4.4.4 กิจกรรมทำความดีด้วยหัวใจ งดการใช้พลาสติกและโฟมในสวนสัตว์

4.4.5 กิจกรรมการจัดการขยะบกสู่ทะเลในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำของหัวหน้าส่วนราชการภาครัฐด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

5. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไปได้ มีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

5.1 การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท อย่างน้อย 2 ประเภท ไว้ในสถานที่สาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทของขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

สำหรับในพื้นที่ของเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ของเอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณขยะมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่แห่งนั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ ปั๊มน้ำมัน หอพัก โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาดน้ำ/ตลาดนัด/ถนนคนเดินสถานบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยว และสถานพยาบาลของเอกชน ฯลฯ

5.2 กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม "ขยะอันตรายจากชุมชน" โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชนแห่งนั้นอย่างน้อย 1 จุด

5.3 กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5.4 จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทอย่างน้อยให้มีการเก็บขนขยะเปียก แยกออกจากขยะทั่วไป โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และดำเนินการตามมาตรฐาน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.5 จัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากระยะทางในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากหมู่บ้าน/ชุมชนห่างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย เพื่อเป็นสถานที่ตั้งกลางระหว่างแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และเป็นที่พักหรือรวบรวมขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดระยะทางการขนส่งขยะมูลฝอยก่อนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกินกว่า 40 กิโลเมตร หากจำเป็นต้องขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น และไม่มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยที่รอการขนส่งไปยังสถานที่กำจัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยจะต้องพิจารณาตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) ระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 40 – 50 กิโลเมตร โดยต้องพิจารณาความคุ้มค่าในการขนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

2) การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐาน หรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้

3) ความสามารถในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ

5.6 ออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 รวมทั้ง กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

6. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง (ปลายทาง)

6.1. กำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (ขยะมูลฝอยเก่า)

ขยะมูลฝอยตกค้างจะต้องได้รับการกำจัดให้หมดไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

6.1.1 สำรวจ ประเมิน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

6.1.2 ปิด/หรือฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่า โดยการรื้อร่อนขยะมูลฝอยในพื้นที่บ่อขยะมูลฝอย และแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อส่งไปเป็นวัตถุดิบให้แก่โรงงานเอกชน หรือส่งไปยังเตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (รูปแบบการดำเนินโครงการแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง RDF) โดยถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 ข้อ 29 ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้ได้รับ มอบหมายอาจนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการ ใช้หรือหาประโยชน์โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน ตามข้อ 28และข้อตกลงในหมวด ๓ ซึ่งกำหนดให้ให้คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณีให้คำแนะนำแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ในการนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์โดยวิธีการจำหน่ายจ่าย โอน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของทางราชการ เป็นสำคัญ

6.1.3 ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ สถานที่กำจัดขยะที่มีการเทกองขยะมูลฝอยแบบเปิด (Open Dump) และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบควบคุม (Controlled Dump) หรือฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfills) หรือให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 ข้อ 14 และหมวด 3 เป็นต้นไป

6.1.4 ติดตามตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

6.1.5 การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที

6.2 การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นควรได้รับการจัดการและกำจัดให้หมดทุกวัน ไม่ควรมีขยะตกค้างหรือขยะสะสม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน คือ การจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยหรือแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน ทั้งนี้ การส่งไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เริ่มต้นต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนที่เหลือจึงจะนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ซึ่งจะทำให้ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยลดลง และยังลดต้นทุนการกำจัดอีกด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ดังนี้

6.2.1 จัดให้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters)

กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดรายงานการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) จำนวน 247 กลุ่ม (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 ทั้งนี้ ได้แบ่ง Clusters ออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

1) กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วมากกว่า 500 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 21 แห่ง

2) กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน ตั้งแต่ 300 - 500 ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 38 แห่ง

3) กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า 300 ตัน/วันขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน 188 แห่ง

6.2.2 การเลือกใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภทขยะมูลฝอย กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

- การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ
- การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน
- การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง
- การแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า
- วิธีการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำตามที่เห็นสมควร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการนำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปกำจัดในสถานที่ที่มีวิธีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2567 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในหมวดที่ 3 เป็นต้นไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อจัดให้มีการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการทำความตกลงร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 13 วรรคสอง ที่ได้กำหนดให้ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอนุโลม

7. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ด้านการจัดการ)

การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

จังหวัดพะเยาได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บและนำไปกำจัด เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2560 และนำมาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2559 เช่น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้เพื่อนำไปกำจัด องค์ประกอบขยะที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทุกด้าน และพิจารณาความครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการเก็บขนว่าครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่ หากไม่ครอบคลุม ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ครอบคลุม

ทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (มฝ.2) ผ่านระบบสารเทศ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ และการเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอย รวมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยปีงบประมาณพ.ศ. 2563 เข้าในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการเก็บรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ขยะที่จัดเก็บได้จากครัวเรือน สถานที่กำจัดขยะ หน่วยงานที่รับจ้างเก็บ ขน หรือรับกำจัดขยะ เป็นต้น นำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

8. มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทำให้การจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้รับความสำคัญและถูกกำหนดเป็นมาตราการอย่างเคร่งครัด ถึงแม้ว่าจะมีการผ่อนคลายมากขึ้น แต่แนวทางการจัดการมูลฝอบติดเชื้อก็ยังคงมีความสำคัญสำหรับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และโรคติดเชื้ออื่นๆ จึงให้นำมาปรับใช้กับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชนตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

8.1 มาตรการต้นทาง รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง จากการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกกักตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น ปิดปากถุงให้แน่น ทำสัญลักษณ์ที่ถุงขยะ หรือใส่ถุงใส และนำไปทิ้งในถังขยะสีแดงซึ่งจัดให้เป็นถังขยะติดเชื้อ หรือนำไปทิ้งไว้ในจุดรวบรวมขยะติดเชื้อเป็นการเฉพาะเพื่อรอการเก็บขน และต้องล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที

8.2 มาตรการกลางทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีถังขยะสีแดงไว้ในที่สาธารณะหรือสถานที่รวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นการเฉพาะ และจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้าและเครื่องแต่งกายที่รัดกุม เป็นต้น ให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อสวมใส่ในการปฏิบัติงาน รวมถึงทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ และเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในขณะที่ปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ รวมทั้ง ฉีดล้างรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นประจำทุกวัน

8.3 มาตรการปลายทาง ให้การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 โดยอาจจ้างเหมาเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานรัฐ หากยังไม่มีความพร้อมในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ อาจดำเนินการโดยเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อในชุมชนมาพักรวมที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือโรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อรอการนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ รายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ข้างต้น ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมอนามัย และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด โดยคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามความเหมาะสมกับพื้นที่ด้วย

9. มาตรการการจัดการขยะพลาสติก

9.1 Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 (Thailand's Roadmap on Plastic Waste Management 2018 - 2030) เป็นการดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2561 เพื่อกำหนดเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกในภาพรวมของประเทศ และเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกตามพันธกรณีระหว่างประเทศในคราวประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน 3R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 4 – 6 มีนาคม 2562 และเป็นกรอบนโยบายการจัดการกากของเสียด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

9.1.1 Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 ประกอบด้วย 2 เป้าหมาย ดังนี้

(1) การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- เลิกใช้ภายในปี 2562 จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ 1) พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) 2) ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารอ๊อกโซ่ (Oxo) และ 3) ไมโครบีด (Microbead)
- เลิกใช้ภายในปี 2565 จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ 1) ถุงพลาสติกหูหิ้วขนาดความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน 2) กล่องโฟมบรรจุอาหาร 3) แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และ 4) หลอดพลาสติก

(2) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ร้อยละ 100 ภายในปี 2570

9.1.2 หน่วยงานดำเนินการ

(1) หน่วยงานกลาง ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหลัก

(2) หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญในการดำเนินงานขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานในการจัดการขยะพลาสติกในระดับจังหวัด และรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัดมายังหน่วยงานกลาง

9.2 แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(1) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/รวบรวมขยะภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(2) ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติกและขยะรีไซเคิลอื่น ๆ

(3) การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐานในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจรในทุกพื้นที่

10. มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการภายหลังการบริโภค เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทะเล ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติก และการพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก (Business Model) ทั้งในระดับพื้นที่และในระดับองค์กร เนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)จะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2565 กรมควบคุมมลพิษจึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการขยะพลาสติกร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความต่อเนื่อง และยกระดับการจัดการให้สอดรับกับสภาพปัญหา นโยบายและแผนของประเทศ พันธกรณีระหว่างประเทศและกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาค รวมทั้งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565 ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) จะเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศดังกล่าว โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุด มีสาระสำคัญ ดังนี้

10.1 มาตรการ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ใช้หลักการจัดการขยะพลาสติกตลอดวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค การจัดการขยะพลาสติกภายหลังการบริโภค และการจัดการขยะพลาสติกในทะเล ประกอบด้วย 4 มาตรการ ดังนี้

10.1.1 มาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1) จัดกลุ่มและกำหนดประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกโดยพิจารณาจากปริมาณการรวบรวม (Collection) นำกลับมาใช้ประโยชน์ และศักยภาพในการนำกลับมารีไซเคิล (Recyclability Rate)

1.1) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีศักยภาพในการรีไซเคิล (High Collection and Recyclability Rate) เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณการใช้งานมาก ความต้องการของตลาดรีไซเคิลและราคารับซื้อสูง ซึ่งเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดการคัดแยก รวบรวมเพื่อนำกลับไปรีไซเคิล ควรกำหนดข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) อาทิ

1.1.1) ขวดเครื่องดื่ม PET

1.1.2) ขวด HDPE เช่น ขวดน้ำยาปรับผ้านุ่ม ขวดแชมพู

1.1.3) แก้วเครื่องดื่ม เช่น แก้วกาแฟ

1.2) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องส่งเสริมให้มีการรีไซเคิลหรือแปลงเป็นพลังงาน เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่พบในสถานที่กำจัดขยะหรือในสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมาก มีข้อจำกัดในการ

รีไซเคิล/จัดการยาก และระบบในการเก็บรวบรวม มีการปนเปื้อนอาหาร ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการนำกลับมารีไซเคิล ดังนี้

1.2.1) จัดระบบการคัดแยกบรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียวเพื่อรวบรวมนำกลับมารีไซเคิล อาทิ ถุงหูหิ้ว ถุงซ้อปปิ้ง ฟิล์มหุ้มสินค้าแพ็คขวดน้ำ ฟิล์มหุ้มแพ็คกล่อง UHT ซองไปรษณีย์พลาสติก พลาสติกกันกระแทก ถุงซิปล็อค/ซองยา ถุงขนมปัง ถุงน้ำตาลทราย ถุงน้ำแข็ง ถุงผักผลไม้

1.2.2) เปลี่ยนการผลิตผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาดรีไซเคิลและการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า อาทิ

1) แก้วพร้อมฝาแก้วหรือฟิล์มพลาสติกปิดแก้วต้องเป็นพลาสติกชนิดเดียวกัน

2) ขวดนมเปรี้ยวเปลี่ยนเป็นพลาสติกประเภทที่รีไซเคิลได้

3) ถุงพลาสติกต้องเป็นแบบหนา เพื่อนำกลับไปรีไซเคิล

4) กล่อง หรือถาดใส่อาหาร ไม่ควรผลิตจากพลาสติกที่หลากหลายชนิด ควรเปลี่ยนเป็นพลาสติกชนิดเดียว (PP) ตามความต้องการของตลาดรีไซเคิล

5) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เกินความจำเป็น (Avoid Over Packaging) เช่น ขนาดหรือให้มีขนาดหรือรูปทรงเดียวกันเพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวม (Collection)

6) ถุงหรือซองพลาสติกที่มีองค์ประกอบวัสดุหรือพลาสติกหลายชนิด เช่น มีส่วนประกอบของอะลูมิเนียม พลาสติกเมทัลไลท์ พลาสติกหลายชั้น/หลายชนิด (Multi-layer/Multi-material) ควรเป็นพลาสติกชนิดเดียวกันหรือลดองค์ประกอบวัสดุเพื่อสะดวกต่อการรีไซเคิล

7) ถุงน้ำยาชนิดเติมเปลี่ยนเป็นขวด

8) ถ้วยน้ำดื่มยกเลิกการผลิต หรือเปลี่ยนเป็นขวด

9) ลดและยกเลิกการผลิตโฟมบรรจุอาหาร เนื่องจากไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้

10) ลดหรือหลีกเลี่ยงการใช้หลอดพลาสติกเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อม

1.2.3) นำไปผลิตเป็นพลังงานหรือใช้ประโยชน์ด้านอื่น อาทิ ถุงร้อน- เย็น ช้อน ส้อม มีด ที่บรรจุหรือสัมผัสอาหาร และพลาสติกประเภทอื่นๆ

1.3) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ปนเปื้อนอาหารและไม่คุ้มค่าในการจัดระบบเพื่อการนำกลับมารีไซเคิล ต้องติดฉลากมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก. 17088 – 2562) หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า ควรนำไปใช้ประโยชน์เพื่อ การหมักทำปุ๋ย (Composting) อาทิ กระดาษเคลือบพลาสติกสลายตัวได้เองทางชีวภาพ ฟิล์มหุ้มอาหาร ถุงมือตักอาหาร ถุงใส่ขยะเศษอาหาร ถุงพลาสติกสำหรับเพาะชำ ฟิล์มคลุมหน้าดิน

2) กำหนดให้มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติก และยกระดับให้เป็นมาตรฐาน เชิงบังคับ ดังนี้

2.1) หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ (Guideline) สำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม (Eco Design) และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไม่เกินความจำเป็น (Avoid Over Packaging) เริ่มจากกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีศักยภาพในการรีไซเคิล (High Collection and Recyclability Rate)

2.2) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

2.3) มาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) กำหนด ให้เป็นมาตรฐานบังคับ

2.4) มาตรฐานพลาสติกที่สัมผัสอาหาร โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่เป็นพลาสติก แบบใช้ครั้งเดียว (Single–use Plastics)

3) กำหนดสัญลักษณ์ให้กับประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องนำกลับเข้าสู่ระบบรีไซเคิล หรือต้องนำไปจัดการหรือกำจัด เพื่อให้ง่ายต่อการคัดแยกและสร้างการเรียนรู้ของประชาชน

4) จัดทำระบบและกำหนดหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

5) สนับสนุนผู้ผลิตให้ผลิตภัณฑ์พลาสติกตามการจัดกลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และผู้ผลิตสินค้าอุปโภคในชีวิตประจำวัน (Brand Owner) ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR) โดยสนับสนุนแรงจูงใจ (Incentive) อาทิ การลดหย่อนภาษีให้กับผู้ผลิตที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด การให้สิทธิประโยชน์ของ BOI การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ

6) สนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพแบบครบวงจร เพื่อลดต้นทุน ทำให้เพิ่มจำนวนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์และผู้ใช้ผลิตภัณฑ์

7) สนับสนุนให้ผู้ผลิตสินค้าอุปโภคในชีวิตประจำวัน (Brand Owner) ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR) และมีจุดเติมผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ใช้ซ้ำ (Refill Station) อย่างกว้างขวาง อาทิ ในร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้าร้านตู้ซักผ้าหยอดเหรียญ ร้านค้าปลีก อาคารชุด หอพักและอะพาร์ตเมนต์

8) การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมจุดเติมผลิตภัณฑ์ (Refill Station) เพื่อขยายรายการผลิตภัณฑ์ให้กว้างขวางและตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน

9) นำหลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) มาใช้ในการจัดการบรรจุภัณฑ์พลาสติก โดยนำร่องกับกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ เนื่องจากพบในสถานที่กำจัดขยะจำนวนมาก ก่อปัญหาขยะในทะเล หรือมีข้อจำกัดในการนำกลับไปรีไซเคิล ทำให้ภาครัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวม เก็บขนและกำจัด อาทิ กล่องโฟมบรรจุอาหาร กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ปนเปื้อนอาหาร ถุงหรือซองพลาสติกที่มีองค์ประกอบวัสดุหรือพลาสติกหลายชนิด บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว

10) ศึกษาวิจัยในหัวข้อที่จะสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก ได้แก่

10.1) การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เอื้อต่อการนำกลับมาใช้ในรูปแบบของหลักการคงคุณค่าของวัสดุ (Value Hill) ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อรักษาวัสดุให้สามารถใช้ได้นานที่สุด

10.2) การพัฒนาแนวทางการลดพลาสติก เพื่อตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change)

10.3) การศึกษาการประเมินปริมาณและศักยภาพในการรีไซเคิล (Recyclability Rate)

10.4) พัฒนานวัตกรรมการจัดการหรือนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เพื่อลดการใช้ทรัพยากร การเพิ่มความสามารถในการรีไซเคิล (Recyclability Rate) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก รวมถึงการป้องกัน และลดไมโครพลาสติก

11) พัฒนากฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ (รวมบรรจุภัณฑ์พลาสติก) ตั้งแต่ต้นทาง (การผลิต) กลางทาง (การจำหน่าย/การใช้) และปลายทาง (ภายหลังการบริโภค)

12) จัดทำฐานข้อมูลพลาสติก (Database of Plastics) และฐานข้อมูลการรีไซเคิลของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีและรายงานข้อมูลต่อสาธารณะ

10.1.2 มาตรการที่ 2 การลดขยะพลาสติกในขั้นตอนการบริโภค

1) ดำเนินการต่อเนื่องและขยายผลให้ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า และร้านสะดวกซื้อ ทั้ง Brand owner ขนาดใหญ่และในพื้นที่ท้องถิ่น (Local Brand) สนับสนุนการลดขยะพลาสติก โดย

1.1) งดแจกถุงพลาสติกหูหิ้วชนิดใช้ครั้งเดียว ถุงที่มีการเติมสารออกโซ่ถุงสปันบอนด์

1.2) ลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกที่มากเกินไป

1.3) ให้พื้นที่การขายกับสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco design) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก

1.4) สนับสนุนการใช้หลักการมัดจำภาชนะที่ใช้ซ้ำได้ และจุดตั้ง Refill Station

2) รณรงค์ สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านคาเฟ่ ศูนย์อาหาร ร้านอาหาร Fast Food โรงแรม และกิจการบริการส่งอาหาร (Food Delivery) สนับสนุนการลดขยะพลาสติก โดย

2.1) กรณีรับประทานอาหาร ณ สถานที่ ควรใช้ภาชนะที่นำกลับมาใช้ซ้ำได้ ไม่ใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น จาน ชาม ช้อน ส้อม แก้ว ควรเป็นภาชนะคงทนสามารถนำมาล้างทำความสะอาดใช้ซ้ำได้ รวมทั้ง ควรให้บริการน้ำดื่มที่บรรจุในขวดแก้ว ลดการใช้น้ำดื่มในขวดพลาสติก

2.2) ใช้วิธีการบรรจุอาหารแบบซื้อกลับบ้านอย่างคุ้มค่า ที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวให้น้อยที่สุด

3) รณรงค์ สร้างความร่วมมือกับตลาดสดของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ขยายผลไปยังตลาดเอกชน รวมถึงร้านค้าในตลาด สนับสนุนการลดขยะพลาสติก

3.1) รณรงค์ลูกค้าใช้ถุงใหญ่ใบเดียวจ่ายตลาด หรือใช้ตะกร้า ถุงผ้า อุปกรณ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ

3.2) ลดการให้ถุงพลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียว โดยใส่สินค้ารวมในถุงใหญ่ ตะกร้า ถุงผ้า อุปกรณ์ที่ลูกค้านำมา

3.3) ร้านอาหารในตลาดใช้ภาชนะที่นำกลับมาใช้ซ้ำ เช่น จาน ชาม ช้อนส้อม แก้วที่ล้างทำความสะอาด ให้บริการน้ำดื่มที่บรรจุในขวดแก้ว ลดการใช้น้ำดื่มในขวดพลาสติก กรณีรับประทานอาหาร ณ สถานที่

3.4) ใช้วิธีบรรจุอาหารแบบซื้อกลับบ้านอย่างคุ้มค่า ที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ ครั้งเดียวที่น้อยที่สุด

4) ขอความร่วมมือให้ประชาชนสนับสนุนการลดขยะพลาสติก โดย

4.1) ลดการใช้และปฏิเสธการรับผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว โดยใช้เท่าที่จำเป็น

4.2) ใช้ภาชนะที่ล้างทำความสะอาดได้ ปิ่นโต แก้วใช้ซ้ำ

4.3) ใช้อุปกรณ์ใส่ของแทนการใช้ถุงพลาสติก เช่น ถุงผ้า ตะกร้า อุปกรณ์อื่น

4.4) สนับสนุนและใช้บริการร้านค้าที่ให้ความร่วมมือในการลดการใช้และงดการให้ผลิตภัณฑ์พลาสติก

4.5) สนับสนุนการซื้อและใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้บริการ Refill station

4.6) ทิ้งภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์พลาสติกให้ถูกต้องตามสัญลักษณ์ที่ปรากฏ

5) ยกระดับให้หน่วยงานภาครัฐและร้านค้าในสถานที่ราชการเป็นต้นแบบการลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว โดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ซ้ำ และรีไซเคิลง่าย ใช้เท่าที่จำเป็น คัดแยกเพื่อนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ และการทิ้งอย่างถูกต้อง

6) รณรงค์และสร้างแคมเปญ (Campaign) ระดับประเทศเพื่อสื่อสารต่อสาธารณะภายใต้แนวทาง “งดการให้-ปฏิเสธการรับ ลดการใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียว” และสื่อสารให้ผู้จำหน่าย ร้านค้า และประชาชนรับรู้และเข้าใจการจำแนกกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกและการทิ้งเมื่อใช้งานแล้วได้ด้วยตาเปล่าอย่างถูกต้อง

7) สมาคมภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นผู้นำผลักดันองค์กร สำนักงาน สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการลดการใช้และลดการให้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

8) เพิ่มเติมรายการผลิตภัณฑ์ในระบบการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green Procurement) ที่ผลิตได้ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดภายใต้แผนปฏิบัติการนี้ รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ได้ Circular Mark

10.1.3 มาตรการที่ 3 การลดขยะพลาสติกหลังการบริโภค

1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นคัดแยกขยะจากบ้านเรือน อาคาร สำนักงานตามรูปแบบใหม่ที่สอดคล้อง กับวิธีการกำจัดที่ปลายทาง

2) สร้างความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับสัญลักษณ์ประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องนำกลับเข้าระบบรีไซเคิล และต้องทิ้งเพื่อนำไปกำจัด โดยเฉพาะพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) ดังนี้

2.1) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องนำกลับเข้าระบบรีไซเคิล โดยต้องคัดแยกออกจากขยะทั่วไปและขยะอินทรีย์และนำเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

2.2) กลุ่มผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียวที่ต้องสร้างระบบคัดแยกเพื่อนำกลับเข้าระบบรีไซเคิล

2.3) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภทที่นำไปผลิตเป็นพลังงาน (Waste to Energy: WTE)

2.4) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) ต้องคัดแยกออกจากขยะทั่วไป โดยทิ้งรวมกับขยะอินทรีย์ และนำเข้าสู่ระบบหมักทำปุ๋ย (Composting System) ทั้งในครัวเรือน ในชุมชนและสถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) สนับสนุนให้มีการสร้างโรงหมักปุ๋ย (Composting Plant) ในสถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงหมักปุ๋ยเชิงอุตสาหกรรมโดยภาคเอกชน เพื่อรองรับการจัดการพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable plastics) พร้อมกับการจัดการขยะอินทรีย์

4) การเพิ่มศักยภาพระบบการเก็บรวบรวมขยะพลาสติก เพื่อสนับสนุนให้มีการใช้เศษพลาสติกภายในประเทศ

4.1) กำหนดมาตรฐานและคุณลักษณะเศษของพลาสติกที่ตรงตามความต้องการของโรงงานรีไซเคิล และสร้างมาตรฐานราคากลางสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องส่งเสริมให้มีการรีไซเคิลหรือแปลงเป็นพลังงาน

4.2) พัฒนาศักยภาพให้กับรถเร่ ซาเล้ง ร้านรับซื้อของเก่า คนเก็บขยะเพื่อยกระดับคุณภาพ การคัดแยกและการรวบรวมขยะพลาสติกในประเทศ เพื่อให้ได้เศษพลาสติกที่มีคุณภาพและมีปริมาณที่เพียงพอต่อการนำไปเป็นวัตถุดิบในภาคธุรกิจรีไซเคิล

4.3) ระบบเชื่อมโยงการรับขยะพลาสติกที่ไม่มีราคาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรวบรวมไปสู่โรงงานรีไซเคิล

4.4) พัฒนาธุรกิจรีไซเคิลชุมชนและสร้างศูนย์อุตสาหกรรมรีไซเคิลหรือ Recycle Hub และขยายผลไปสู่ระดับภาค เพื่อแก้ไขปัญหาระบบการขนส่ง (Logistics System) เพื่อนำขยะพลาสติกกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

4.5) สร้างความร่วมมือกับสถาบันการอาชีวศึกษา/มหาวิทยาลัย ในการส่งเสริมให้เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา ร่วมคิดค้นนวัตกรรมในการจัดการขยะพลาสติก เช่นเครื่องบด เครื่องตัด เพื่อให้สะดวกต่อการขนส่งและการนำกลับไปใช้ประโยชน์

5) ส่งเสริมให้เกิดนิคมอุตสาหกรรมพลาสติกรีไซเคิลและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพลาสติกรีไซเคิล และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมรีไซเคิล อาทิ การรีไซเคิลพลาสติกเชิงเคมี (Chemical Recycling) เพื่อให้ได้วัตถุดิบรีไซเคิลที่มีคุณภาพหรือไม่ต้องใช้พลังงานความร้อนจากเชื้อเพลิงในการหลอมหรือเผาเศษพลาสติก เพื่อลดการใช้พลังงานและลดการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศ

6) รณรงค์ สร้างแคมเปญ (Campaign) และสนับสนุนการขยายผลโครงการและจุดรวบรวมที่มีการเก็บพลาสติกเพื่อนำกลับมารีไซเคิล อาทิ โครงการวน โครงการมือวิเศษ X วน โครงการเปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ (เมื่อคุณหมุนเวียน) โมเดลสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชนในการเก็บรวบรวมพลาสติกนำกลับมาสู่ระบบรีไซเคิล เพื่อสร้างมูลค่า

7) พัฒนา Digital Platform ให้เป็นตลาดกลาง (Recycle Market Place) สร้างช่องทางผู้ซื้อพบผู้ขาย โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ร้านรับซื้อของเก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงงานรีไซเคิล เพื่อรวบรวม ให้ได้เศษพลาสติกที่มีคุณภาพและมีปริมาณที่เพียงพอต่อการนำไปเป็นวัตถุดิบในภาคธุรกิจรีไซเคิล

8) พัฒนาธุรกิจการผลิตและตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติกต่อยอด (Upcycling) เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า ชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment : PPE)

10.1.4 มาตรการที่ 4 การลดขยะพลาสติกในทะเล

1) ป้องกันการเกิดขยะพลาสติกในทะเล โดยสำรวจพื้นที่ระบบเก็บขนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริเวณริมฝั่งคลอง ริมแม่น้ำ และริมชายฝั่งทะเลในพื้นที่ 23 จังหวัด ที่ทำให้ขยะพลาสติกหลุดรอดลงสู่ทะเล และเพิ่มระบบการเข้าถึงพื้นที่

2) ดำเนินตามมาตรการการจัดการขยะบนพื้นที่เกาะ โดยมุ่งเน้นการคัดแยกขยะก่อนนำไปกำจัด และควบคุมกรณีมีการขนส่งขยะมากำจัดบนฝั่ง

3) วางระบบคัดแยก รวบรวม และการจัดการขยะพลาสติกและขยะประเภทอื่น สำหรับเรือท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว และต้องนำมากำจัดบนฝั่งตามที่กำหนด

4) วางระบบในการป้องกัน จัดเก็บ ขยะพลาสติกและนำส่งไปจัดการสำหรับขยะพลาสติกที่หลุดรอดลงสู่ทะเล เช่น ติดตั้งทุ่นดักขยะบริเวณปากแม่น้ำ การเก็บขยะตกค้างในทะเลและบริเวณชายฝั่ง

5) สร้างความร่วมมือระหว่างสมาคมและผู้ประกอบการอาชีพประมง และโรงงานรีไซเคิล เพื่อนำเครื่องมือประมงเข้าระบบรีไซเคิลและความร่วมมือกับบริษัทรับกำจัดในรูปแบบ Pyrolysis หรือเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF)

6) สร้างระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล และพัฒนาระบบตรวจสอบและเรียกคืนเครื่องมือประมง (Marking Gear) เพื่อลดปัญหาขยะทะเล

7) จัดการและควบคุมไมโครพลาสติก (Microplastics) ในแหล่งน้ำ บนบก และในทะเล

10.3 หน่วยงานขับเคลื่อน

จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10.4 แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

10.4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแนวนโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. 2563 – 2565) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการขยะพลาสติกในท้องถิ่น ออกข้อกำหนดและเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก และรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกให้กับผู้บริโภค ประชาชน ชุมชน ด้วยหลักการ 3R รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

10.4.2 ภาคประชาชน ร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้หลักการ 3R และเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมในระดับครัวเรือนและขยายผลในชุมชน

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม “บวร”	1. การดำเนินงานระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1.1 จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ภายในเดือนธันวาคม 2568 1.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกที่ได้จัดทำตามข้อ 1.1 1.3 คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกรายงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบภายในเดือนกันยายน 2569 1.4 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ในภาพรวมของจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. 2561 ข้อ 17 เช่น การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกระดับจังหวัด และการจัด	- อปท. - จังหวัด	- มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน - ภาคศาสนา - สถานศึกษาระดับต่าง ๆ

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	กิจกรรมระดับจังหวัด 2. การดำเนินงานระดับจังหวัด 2.1 ให้จังหวัดติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ 1 ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสามารถพิจารณาใช้แบบติดตามการจัดกิจกรรมระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กันยายน 2569 2.2 ให้จังหวัดจัดกิจกรรมสัปดาห์การขับเคลื่อนเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกระดับจังหวัด โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่ ภายใต้ชื่องาน “ LVE Week เครือข่าย อถล. ร่วมใจ ขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อมไทยยั่งยืน” ในระหว่างวันที่ 1 – 15 กุมภาพันธ์ 2569 2.3 ให้จังหวัดรวบรวมผลการดำเนินงานตามแบบรายการจัดกิจกรรมระดับจังหวัดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ภายในวันที่ 21 มีนาคม 2569 ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับครัวเรือน ศาสนา/ศาสนสถานที่เคารพนับถือในชุมชน และกิจกรรมร่วมกับนักเรียนหรือเยาวชนในพื้นที่สถานศึกษาระดับต่าง ๆ		

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	จังหวัดพิจารณาการจัดกระบวนการในการติดตามประเมินผลการจัดทำธนาคารขยะ โดยกำหนดให้มีการคัดเลือกธนาคารขยะที่มีความโดดเด่นในระดับอำเภอ เพื่อถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหมู่บ้านชุมชนที่ได้ดำเนินการ และขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่ข้างเคียง ในรูปแบบของการคัดเลือกธนาคารขยะในพื้นที่ระดับอำเภอที่มีการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสมในการเป็นต้นแบบ ระดับอำเภอ และสามารถมีธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอได้มากว่า 1 แห่ง ใน 1 อำเภอ	- อปท. - จังหวัด	- สถ. - สถจ. - ทสจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.3 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. จังหวัดมีการจัดทำร่างแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด 2. จังหวัดมีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ 3. จังหวัดมีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ	- สถจ.	- สถ. - อปท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผลให้จังหวัดทราบ 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (DLA Waste) ในทุกเดือน (ต.ค. 67 - มี.ค. 68) ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน	- อปท. - สถอ. - สถจ.	- สถ. - อปท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการเลิกใช้โฟม การลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single – use plastics) ขยะอาหาร (food waste) และความรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก หรือจัดกิจกรรมในหน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล งานกิจกรรม และเทศกาล (event) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจ จัดทำบัญชีร้านค้า/ผู้ประกอบการที่มีการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์	- อปท. - จังหวัด - ผู้ประกอบการ/ภาคเอกชน	- สถจ. - สถอ. - ภาคประชาชน - ภาคประชาสังคม

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) 3) เชิญชวนร้านค้า/ผู้ประกอบการ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาการใช้มาตรการเสริมแรงจูงใจ เช่น การออกใบประกาศยกย่องร้านค้า/ร้านอาหารสีเขียว 4) จัดกิจกรรมพิเศษในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะมูลฝอย เช่น เดิน-วิ่งลดขยะ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ก่อมลพิษ จัดหลักสูตรพาชมการบริหารจัดการขยะของจังหวัด		
1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน		- สถจ. - อปท.	- สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะตามกฎกระทรวงกำหนด	ตามที่ มท. มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๑๒๘๐๗ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ แจ้งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขน และกำจัดขยะครัวเรือนใหม่ และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว	- อปท. - ภาคประชาชน	- สถ. - สถจ. - สถอ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
อัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567	๑๐๔๔๙ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ แจ้งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีสาระสำคัญเป็นการเลื่อนกำหนดการใช้บังคับเฉพาะข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ของกฎกระทรวงข้างต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมต่อการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวงฯ อีกครั้ง โดยเป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมในฐานะการมีส่วนร่วมของประชาชนประเภทหนึ่ง		
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 100 มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือ สถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	(1) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) จัดหายานพาหนะขนขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	- อปท.	- สถจ. - สถ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(4) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(5) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนขยะ	- อปท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเก็บขนขยะแยกประเภท เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขนแบบแยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ข้อ 9 หรือจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนใน อปท. ทราบโดยทั่วกัน	- อปท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางการเก็บขนขยะให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขนขยะแยกประเภท	- อปท.	- สถจ. - ทสจ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิล และสนับสนุนการนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้หลักการ 3Rs หรือ 3 ช: คือ ใช้น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชนในทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ พัฒนาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือสวัสดิการด้านต่างๆ และทำให้การจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น 1) นัดวันรับซื้อขายขยะรีไซเคิล โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และจัดรับซื้อขาย 2) มีแอพพลิเคชั่นที่เอื้อต่อการซื้อขายขยะรีไซเคิล 3) มีการทำความร่วมมือ/ตกลง ในการรับซื้อขายขยะรีไซเคิลกับหน่วยงานหรือองค์การที่มีความสนใจ 4) จัดกิจกรรมระดับจังหวัดที่ส่งเสริมให้มีการนำขยะรีไซเคิลมาจัดการร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าขยะ ตลาดนัดรีไซเคิล	- สถจ.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำส่งไปกำจัด	(1) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 แห่ง	- อปท.	- สถ. - สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(2) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัด	- อปท.	- สถ. - อบจ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	ต่อไป		- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(3) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน	- อปท.	- สถ. - อบจ.
	(4) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขนพร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	- อปท.	- สถ. - สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	(1) มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บ ขน กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือมีความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) กำหนดจุดรับขยะติดเชื้อชุมชน หรือจัดทำที่พักขยะและขนส่งไปยังโรงพยาบาลชุมชนเพื่อนำไปกำจัด หรือจัดทำที่พักขยะและให้บริษัทเอกชนขนไปกำจัด	- อปท.	- สถ. , สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	(1) อปท. จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โซฟาถังขยะ โต๊ะเก้าอี้เครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เตาเผาไร้ควัน การทำสารบำรุงดินจากไส้เดือนดิน เป็นต้น	- อปท. - หมู่บ้าน/ชุมชน	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) อปท. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น	- อปท.	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(3) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด อปท. และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ 3 Rs หรือ 3ช. ให้แก่เด็กนักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ	- สถานศึกษาในสังกัด อปท. ทุกแห่ง - อปท.	- สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(4) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน (ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า	- สถ.	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน	- อปท.	- ปค. - สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(6) อปท. ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อหรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	- อปท.	- ปค. - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน	- อปท.	- จังหวัด - หอการค้าจังหวัด - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(8) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	- อปท.	- จังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(9) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการ	- อปท.	- สถจ.

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผาขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย		- ทสจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(10) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ อปท. เก็บขนไปกำจัดที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบกำจัดของเอกชนที่ อปท. จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สถ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่าน ทสจ. เพื่อรวบรวมให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 - 16 (สคพ.) รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของกรมควบคุมมลพิษ	- อปท.	- สถจ. - ทสจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(11) ในกรณีที่พื้นที่นั้นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ อปท. ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- อปท.	- สถ. - ทสจ. - สคพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	อปท. ในพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนความร่วมมือ รวมถึงการวางระบบขนขยะมูลฝอยไปไปยัง อปท. เจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย(Clusters) อย่างมีมาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ การดำเนินการต้องสอดคล้องกับการยริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดด้วย และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ให้เกิดประสิทธิภาพ ให้เจ้าภาพกลุ่มพื้นที่ฯ พิจารณาจัดให้มีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย เช่น 1) ให้มีการรายงานสถานการณ์ดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ทุก ๆ 3 เดือน 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้านิเทศให้คำแนะนำหรือตรวจเยี่ยมการดำเนินงานในพื้นที่ 3) มีการกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในการประชุมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	- อปท.	- สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	มีการกำหนดแผนงาน/โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการร่วมกัน หรือร่วมกันกำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจรวมถึงการพิจารณาในการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการโดยคำนึงถึงการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้อง ตามข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องของกรมควบคุมมลพิษเพื่อรองรับการดำเนินงานในปี 2568 ต่อไป	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	(1) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอกำจัด อปท. มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย	- อปท.	- สถ. - สถจ. - ทสจ. - สคพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) ขนขยะอันตรายชุมชนให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำส่งกำจัดขยะติดเชื้ออย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยต้องไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(2) มีการดำเนินการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยอาจนำส่งสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ ได้แก่ โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ขยะอุตสาหกรรมหรือแบบผสมผสานทั้งแบบเผาตรงและใช้เชื้อเพลิง RDF และโรงงานที่ประกอบกิจการผลิตปูนซีเมนต์ มาสนับสนุนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นการชั่วคราว	- อปท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4. ด้านการบริหารจัดการ			
4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือ	จังหวัดทำประเด็นเรื่องการบริหารจัดการขยะ เช่น ข้อมูลการจัดการขยะในจังหวัด ปริมาณขยะ สถานการณ์ขยะในปัจจุบัน สภาพปัญหาการจัดการขยะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดการขยะในพื้นที่ รวมถึงสร้างความตื่นตัวแก่สาธารณชนเป็นวงกว้าง ร่วมกับภาครัฐ หรือเอกชน และการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุม	- อปท.	- สถ. - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของ มท.	กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
คณะกรมการจังหวัดหรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะกรมการจังหวัด/ที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยต้องมีการนำเสนอในที่ประชุมใดที่ประชุมหนึ่ง หรือมากกว่า 1 คณะ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง		
4.2 จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จังหวัดดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนภายในจังหวัด เช่น สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาหอการค้าจังหวัด ห้างสรรพสินค้า บริษัทเอกชน กลุ่มนิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ได้ร่วมกันสนับสนุนซื้อคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวต่อไป	- อปท. - สถจ.	- สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มฝ1.) และรายเดือน (มฝ2.)]	(1) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูลที่ อปท. ได้บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.2) ตามกำหนดทุกเดือน	- อปท.	- ทสจ. - สคพ. - สถจ.
	(2) อปท. มีการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.2) ภายในกำหนดของทุกเดือนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน สำหรับข้อมูลรายปี (มฝ.1) ให้ดำเนินการนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศฯ ภายใน 1 เดือน หลังวันสุดท้ายของปีงบประมาณ	- อปท.	- สถ. - สถจ.

**หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	-มท. - สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
2. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สถ. - หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคม
3. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท./ สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- มท./สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
5. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	- กระทรวงศึกษาธิการ - ทุกสถานศึกษาสังกัด อปท.	- สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
6. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชนในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและผลกระทบด้านต่างๆ จากการก่อสร้าง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท.	- สถ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก*	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
7. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- สถ.	- วท./คพ. /พพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
8. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- อปท.	- สถ./ภาคเอกชน
9. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย	- สถ. - อปท.	- ทส. -ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
10. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย	- จังหวัด - สถ.	- ทส. - หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคม
11. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด	- สถ. - ภาคประชาชน
12. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านชุมชนสถาน	- สถ.	- มท./สถ. - หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

***หมายเหตุ กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม**

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.) .....
เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย

****

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา สถานที่ และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ให้ผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร

(ชื่อ อปท.) ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... จึงประกาศกำหนดวัน เวลา และเส้นทางการเก็บและขนขยะมูลฝอย ดังนี้

๑. วัน เวลา สถานที่ที่ประชาชนรวบรวมขยะมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรวบรวม ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๓ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรับซื้อ ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ และ ๔ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน ..... จุดรับซื้อ ..... จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน	๑. ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่ อปท. กำหนด ตามมติของหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ให้ทุก อปท. กำหนดวันตามความเหมาะสมนำส่ง อบจ. นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ	

๒. เส้นทางการเก็บ และขนขยะมูลฝอย (ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไป)

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ..... ถึง .....

ในการทิ้งขยะมูลฝอยดังกล่าว สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ (ไม่ใช่สถานที่สาธารณะ) ขอให้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้ง และนำใส่ถุงพลาสติกและมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกสีตามประเภทขยะมูลฝอย คือ เชือกสีน้ำเงิน ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป เชือกสีเหลือง ได้แก่ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะมูลฝอยอินทรีย์ใช้เชือกสีเสียวเป็นต้น

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.) .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” เช่น ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ หรือยาปราบศัตรูพืช ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟฟ้า ส่วนประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ชื่อ อปท. ..... จึงกำหนดจุดรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชน โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. ..... กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. ..... นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

๒. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

๓. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. .....

หมายเลขโทรศัพท์ ..... E – mail .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)

(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)” ใน ชื่อ อปท. ..... จึงกำหนดจุดรวบรวมขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะเปียก (เศษอาหาร) โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ อปท. ..... กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ อปท. ..... นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

๒. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

๓. หมู่ที่ ..... หรือชุมชนที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน ..... นำไปรวบรวมที่ .....

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. .....

หมายเลขโทรศัพท์ ..... E – mail .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่

(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกใส กระดาษ กล่องเครื่องดื่มUHT พลาสติกอื่น อะลูมิเนียม โลหะอื่น ฯลฯ ชื่อ อปท. ..... จึงกำหนดแนวทาง การคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ในครัวเรือน โดย ชื่อ อปท. ..... ไม่มีถังรองรับขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ไว้บริการ โดยครัวเรือนคัดแยก เก็บไว้ในภาชนะที่เหมาะสม และ ชื่อ อปท. ..... จะประชาสัมพันธ์ ประสานงานให้ผู้รับซื้อของเก่าเข้ารับซื้อตามระยะเวลาที่สมควร ในราคาท้องตลาดที่ผู้ขายกับผู้ซื้อตกลงกันเอง ดังนี้

๑. ขวดแก้ว – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้

๒. กระดาษ – จัดระเบียบ มัดบรรจุภาชนะ – เก็บรวมรวมไว้

๓. กล่องเครื่องดื่ม UHT – เทเครื่องดื่มออกให้หมด – รวบรวมในภาชนะ

๔. ขวดพลาสติกใส – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้

๕. พลาสติกอื่นๆ – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้

๖. อะลูมิเนียม – เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด – เก็บรวบรวมไว้

๗. เหล็ก/โลหะ – จัดระเบียบ บรรจุภาชนะ – เก็บรวบรวมไว้

ชื่อ อปท. ..... จะนัดวัน เวลา สถานที่ และราคารับซื้อให้ทราบต่อไป โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. .....

หมายเลขโทรศัพท์ ..... E – mail .....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยทั่วไป

(ชื่อ อปท.) .....

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะทั่วไป” เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และขยะมูลฝอยอินทรีย์เป็นขยะที่ย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลแล้วไม่คุ้มทุน และไม่มีความเป็นอันตราย ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ชื่อ อปท. ..... กำหนดให้ครัวเรือนรวบรวมใส่ภาชนะ หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้ นำไปรวบรวมยังจุดที่ ชื่อ อปท. ..... กำหนดเพื่อ ชื่อ อปท. ..... เก็บรวบรวมไปกำจัดตามเส้นทางที่ประกาศไว้ โดยขยะมูลฝอยทั่วไป ให้ประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในถังขยะในจุดรวบรวมที่ ชื่อ อปท. ..... ประกาศไว้แล้วในถังสีน้ำเงิน หรือถังสีที่มีสัญลักษณ์สีน้ำเงิน ดังนี้

๑. เชือก สิ่งจากวัสดุธรรมชาติ หรือผ้าสีน้ำเงินผูกติดไว้กับถังรวบรวมขยะ

๒. สติ๊กเกอร์ สัญลักษณ์

๓. จุดรวบรวม ชื่อ อปท. ..... จะมีป้ายประกาศประชาสัมพันธ์ ถังขยะที่รวบรวมขยะทั่วไป ชื่อ อปท. ..... ขอความร่วมมือประชาชนไม่ทิ้งขยะมูลฝอยทั่วไปในถังขยะเดียวกับขยะมูลฝอยอินทรีย์หรือขยะเปียก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของพนักงานจัดเก็บ และความสะดวกในการนำไปกำจัด โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อ อปท. .....

หมายเลขโทรศัพท์ ..... E – mail .....

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.) .....

เรื่อง ลงทะเบียนผู้ต้องการมูลฝอยอินทรีย์ หรือขยะเปียกไปใช้ประโยชน์

****

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยเฉพาะการนำมูลฝอยที่ย่อยสลายง่ายที่เป็นขยะเปียก และขยะอินทรีย์ (เศษอาหาร, เปลือกผลไม้) ไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง นำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์ หรือใช้ประโยชน์อื่น ประชาชนหรือชุมชนสามารถแจ้งความประสงค์และลงทะเบียนขอนำไปใช้ประโยชน์ได้ที่.....ตั้งแต่วันที่ ..... ถึงวันที่ .....เพื่อ ชื่อ อปท. .....ประชาสัมพันธ์และประสานผู้ประกอบการและครัวเรือนดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.) .....

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ อปท.) .....
เรื่อง วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (หมู่บ้าน/ชุมชนจัดการตนเอง)
****

ด้วย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ออกตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ และการกำจัดมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของ (ชื่อ อปท.) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย(ชื่อ อปท.) จึงกำหนดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยครัวเรือน ดังนี้

๑. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (ย่อยสลาย) เป็นของที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้แห้ง ซากสัตว์ ฯลฯ บริหารจัดการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำภาชนะกำจัดขยะเปียกของครัวเรือน

๑.๒ ขุดหลุมฝัง หรือนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์

๒. ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ (นำไปขายได้) ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ และยาง ฯลฯ ประชาชนคัดแยกและรวบรวมนำจำหน่าย ณ .....ทุกวันที่.....

๓. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นขยะที่มีความเป็นอันตรายหรือมีส่วนประกอบที่เป็นสารที่เป็นอันตราย ได้แก่ ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ให้นำไปรวบรวมไว้ที่ ..... เพื่อ (ชื่อ อปท.)..... ดำเนินการต่อไป

๔. ขยะมูลฝอยทั่วไป เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ ๓ ประเภทข้างต้น โดยย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลไม่คุ้มทุน และไม่เป็นอันตราย ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ให้กำจัดตามความเหมาะสมโดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๕. ประชาชนในเขต (ชื่อ อปท.) ..... ปฏิเสธและลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม โดยใช้ถุงผ้าหรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร อปท.) .....

ตัวอย่าง

ร่างเทศบัญญัติเทศบาล...

เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรตราเทศบัญญัติเทศบาล... ว่าด้วยหลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐ และมาตรา ๓๔/๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เทศบาล... โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล...และผู้ว่าราชการจังหวัด... จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า "เทศบัญญัติเทศบาล... เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย พ.ศ. ...."

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล...ตั้งแต่เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน

ข้อ ๓ ในเทศบัญญัตินี้

"มูลฝอย" หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

"มูลฝอยอินทรีย์" หมายความว่า มูลฝอยที่เป็นอินทรียวัตถุ เช่น ซากพืช ซากสัตว์ สารอินทรีย์ เศษอาหาร

"มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่" หมายความว่า มูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ ได้แก่ แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก และวัสดุอื่นๆ ตามที่นายกเทศมนตรี..... ประกาศกำหนด

"มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน" หมายความว่า มูลฝอยที่ปนเปื้อนหรือมีส่วนประกอบของวัตถุที่อาจเป็นอันตรายหรือกระทบต่อสุขภาพอนามัยของบุคคล หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่นสารเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดการระเบิด วัตถุที่ทำให้เกิดการระคายเคือง

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้

ข้อ ๔ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภท ดังนี้

(๑) มูลฝอยทั่วไป

(๒) มูลฝอยอินทรีย์

(๓) มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่

(๔) มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ข้อ ๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องบรรจุมูลฝอยที่คัดแยกแล้วแต่ละประเภทตามข้อ ๔ ในถุงหรือภาชนะบรรจุมูลฝอย ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภทของมูลฝอยนั้น ถุงสำหรับบรรจุมูลฝอยต้องมีความทนทานไม่ฉีกขาดง่าย ไม่รั่วซึม มีขนาดที่เหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก การบรรจุมูลฝอยลงในถุงต้องมีปริมาณที่เหมาะสม ปิดถุงด้วยการมัดหรือผนึกด้วยวิธีอื่นใดให้มิดชิดรวมทั้งจัดการป้องกันมิให้มูลฝอย น้ำกลิ่น หรือสิ่งอื่นอันเกิดจากมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากถุงภาชนะบรรจุมูลฝอยต้องทำจากวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม การบรรจุมูลฝอยลงในภาชนะบรรจุมูลฝอย เช่น ถังสำหรับใส่มูลฝอย

ต้องบรรจุในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ล้นออกนอกภาชนะ มีฝาปิดมิดชิดเพื่อมิให้มูลฝอย น้ำกลิ่น หรือสิ่งอื่นอันเกิดจากมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากภาชนะ และสัตว์และแมลงเข้าไปในภาชนะได้

ข้อ ๖ มูลฝอยที่มีสภาพ ลักษณะ หรือขนาด ที่ไม่สามารถบรรจุในถุงหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยได้ ให้คัดแยกไว้ต่างหาก โดยจะต้องจัดการให้ถูกสุขลักษณะ หรือตามหลักเกณฑ์ที่นายกเทศมนตรี... ประกาศกำหนด

ข้อ ๗ ให้นายกเทศมนตรี...เป็นผู้รักษาการตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ... เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลงชื่อ)

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

*รายละเอียดการร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ดท้ายนี้

คู่มือจัดทำข้อกำหนดท้องถิ่นฯ

ปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
ไตรมาสที่ 3 ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 2. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลดผลกระทบด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) 3. กิจกรรมการรณรงค์การไถกลบตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร 4. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่นละอองน้ำ 5. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) 6. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ 7. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง 8. กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟป่าและติดตั้งจุดเตือนภัย	ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมเป็นช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอากาศเย็นและแห้ง ซึ่งส่งผลให้มีโอกาสเกิดไฟป่าในบางพื้นที่ ประกอบกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เนื่องจากการเผาวัสดุอินทรีย์ทางการเกษตร ในฤดูกาลเก็บเกี่ยว
ไตรมาสที่ 2 มกราคม –กุมภาพันธ์ – มีนาคม	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 2. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ 3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น 4. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และ	ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมเป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงเวลาดังกล่าว ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) มีแนวโน้มลดลง เทศกาลปีใหม่ประชาชนมีการเฉลิมฉลองในช่วงของเวลาดังกล่าวซึ่งอาจ

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
	บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ 5. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก 3Rs หรือ 3 ช. คือ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ 6. กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ 7. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ 8 กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงของหลังเทศกาลปีใหม่	ก่อให้เกิดปัญหาขยะมากขึ้น
ไตรมาสที่ 3 เมษายน – พฤษภาคม – มิถุนายน (2565)	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่บาตรหรือถาดอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญตักบาตรเทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น 3. กิจกรรมการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ 4. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์ 5. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม 7. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน 8. กิจกรรม “วันสิ่งแวดล้อมโลก” (World Environment Day) วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี 9. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว	ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายนเป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น เช่น การเปิดเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น ปัญหาภัยแล้งที่ทำให้น้ำเพื่อใช้อุปโภคบริโภคลดน้อยลง ประกอบกับเทศกาลสงกรานต์ในเดือนเมษายนนั้น ประชาชนมีการละเล่น ทำให้อาจจะมีการใช้น้ำมาก และมีปัญหาขยะจากการเฉลิมฉลองเทศกาลดังกล่าว
ไตรมาสที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน	1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) 2. กิจกรรมการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน 3. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง 4. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ 5. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋าจากผักตบชวา หรือวัสดุกันกระแทก เป็นต้น	ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนเป็นช่วงฤดูฝนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีน้ำสะสมในแหล่งน้ำมาก อาจก่อให้เกิดเหตุอุทกภัย

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
	5. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม 6. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบ นาคะเสถียร และและกิจกรรมวันพิทักษ์ป่าโลกกิจกรรมวันโอโซนโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์รักษา-คูคลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม	ได้ วัชพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ในช่วงน้ำหลากอาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการจราจรทางน้ำ และขยะในแม่น้ำลำคลอง รวมถึงตามท่อระบายน้ำ เป็นเหตุให้บางพื้นที่มีน้ำสะสมมากไม่สามารถระบายน้ำได้ได้ทัน

ปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
เพื่อเป็นการรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกขยะมูลฝอย เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือโดยสมัครใจของประชาชนบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดย อถล.ที่เกิดขึ้นจะต้องมีครัวเรือนที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือนทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรม

ไตรมาสที่ 1

ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลดผลกระทบด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
3. กิจกรรมการรณรงค์การไถกลบตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร
4. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่นละอองน้ำ
5. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
6. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ
7. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง
8. กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟป่าและติดตั้งจุดเตือนภัย

ไตรมาสที่ 2

มกราคม – กุมภาพันธ์ –มีนาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น
4. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ
5. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก 3Rs หรือ 3 ช. คือ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และ นำกลับมาใช้ใหม่
6. กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ
7. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ
8 กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลปีใหม่

ไตรมาสที่ 3

เมษายน –พฤษภาคม – มิถุนายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่บาตรหรือถาดอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญตักบาตร เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น
3. กิจกรรมการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์
4. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์
5. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
7. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน
8. กิจกรรม"วันสิ่งแวดล้อมโลก" (World Environment Day)วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี
9. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว

ไตรมาสที่ 4

กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
2. กิจกรรมการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน
3. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง
4. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ
5. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋าจากผักตบชวา หรือวัสดุทันกระแทก เป็นต้น
5. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบ นาคะเสถียร และและกิจกรรมวันพิทักษ์ป่าโลก กิจกรรมวันโอโซนโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์รักษา-คูคลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน
ระดับผิวดิน 1 ส่วน
2 ส่วน
ระดับกันหลุม 30 ซ.ม.
วิธีการทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน
1
2
3
4
5
"รู้หรือไม่"

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
คาร์บอนเครดิต
จากโครงการถังขยะเปียก
ลดโลกร้อน
CO2
ชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
สนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากชุมชน
เสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร
ประสงค์สอบถาม/สนับสนุน
• กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โทร 022419000 ต่อ 2112
• สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทั่วประเทศ

แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยและจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 1 การคิดค่าธรรมเนียมตามลักษณะการคัดแยกและทิ้งขยะ

- การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยให้ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย
- กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับชุมชน
- กำหนดกลุ่มในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

กรณี	ค่าธรรมเนียม (เดือน/ครั้ง)	การจัดการขยะ		ความถี่การเก็บขน
		อินทรีย์	ทั่วไป/อื่นๆ	
1	ขั้นต่ำ 40 บาท	จัดการเอง	นำส่งเอง	ตามที่ อปท.กำหนด
2	สูงกว่ากรณีที่ 1 แต่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด	จัดการเอง	ตัวแทน	1 ครั้ง/สัปดาห์
3	สูงกว่ากรณีที่ 2 แต่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด	ตัวแทน	นำส่งเอง	วันเว้นวัน
4	สูงกว่ากรณีที่ 3 แต่ไม่เกินตามที่กฎกระทรวงกำหนด	ตัวแทน	ตัวแทน	ขยะอินทรีย์: วันเว้นวัน ขยะทั่วไป/อื่นๆ : 1 ครั้ง/สัปดาห์

แนวทางที่ 2 การคิดค่าธรรมเนียมตามกลุ่มประเภทของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

- กำหนดค่าธรรมเนียมตามประเภทแหล่งกำเนิด
- กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับครัวเรือนที่ไม่คัดแยกขยะ(อัตราสูงสุด) และครัวเรือนคัดแยกขยะ (อัตราขั้นต่ำ)
- กำหนดให้มีระบบตรวจสอบ และเจ้าหน้าที่ลงไปตรวจสอบการคัดแยกขยะ

แนวทางที่ 3 การคิดค่าธรรมเนียมตามลักษณะการมีส่วนร่วมของครัวเรือน

อปท. ดำเนินโครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือน โดยใช้ป้าย/สติ๊กเกอร์/ธงสัญลักษณ์

- ธงเขียว (เข้าร่วม) สมัครใจในการจัดการขยะด้วยตนเอง เสียค่าธรรมเนียมรายเดือน/ครั้ง ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด
- ธงแดง (ไม่เข้าร่วม) ครัวเรือนไม่มีการคัดแยกขยะ เสียค่าธรรมเนียมอัตราสูงสุดเป็นรายเดือน/ครั้ง ตามอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด

แนวทางที่ 4 การคิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณน้ำหนักขยะ

- กำหนดความถี่การเก็บขนขยะ ทุกๆ 10-15 วัน
- กำหนดให้มีจุดรวบรวมและการชั่งน้ำหนักขยะในชุมชน/หมู่บ้าน
- กำหนดค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดมูลฝอยต่อกิโลกรัม คิดเป็นรายเดือนไม่ต่ำกว่าอัตราต่ำสุดและรายครั้งสูงสุดไม่เกินอัตราตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด

คำแนะนำในการคัดแยกมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับประชาชน

1. ประชาชนต้องคัดแยกมูลฝอยก่อนส่งให้ อปท.

แบบของถุง	ประเภทของมูลฝอย				
	อินทรีย์	นำกลับมาใช้ใหม่	เป็นพิษ/อันตราย	ทั่วไป	มูลฝอยติดเชื้อชุมชน
1. ถุงพลาสติกใสหรือสีขาวขุ่นทิ้งไปที่มองเห็นประเภทมูลฝอยที่อยู่ภายใน	✓	✓	✓	✓	X
2. ถุงดำ	X	X	X	✓	X
3. ถุงสีหรือถุงที่สกรีนด้วยสี	เขียว	เหลือง	ส้ม	น้ำเงิน	แดง
4. ถุงที่มีข้อความระบุประเภทของมูลฝอยบนถุง	✓	✓	✓	✓	✓

2. การรวบรวมมูลฝอยเพื่อส่งให้ อปท.

- กรณีบ้านพักอาศัยให้ประชาชนนำมาวางไว้หน้าบ้านตามวันและเวลาที่ อปท. กำหนด
- กรณีอาศัยอยู่ในอาคาร คอนโดมิเนียม หอพัก อพาร์ทเมนท์ และอื่น ๆ ให้ผู้อยู่อาศัยนำมูลฝอยมาใส่ในภาชนะรองรับมูลฝอยแต่ละประเภทที่เจ้าของสถานที่/นิติบุคคลจัดเตรียมไว้ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

3. จุดเก็บรวบรวมมูลฝอย (drop off) ในชุมชน ในกรณี อปท. มีการคัดแยกมูลฝอยบางประเภทเพื่อนำไปจัดการโดยเฉพาะหรือสถานที่ที่เอกชนจัดให้มีจุดรวบรวม

- มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ให้คัดแยกตามประเภทของวัสดุรีไซเคิลใส่ลงในถุงบรรจุให้ถูกต้อง และใส่ภาชนะตามประเภทที่ อปท. จัดเตรียมไว้
- มูลฝอยที่เป็นพิษ/อันตราย ให้บรรจุลงในถุงบรรจุให้ถูกต้องและนำมาทิ้งในภาชนะตามประเภทที่ อปท. จัดเตรียมไว้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

สรุปสาระสำคัญกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

มีผลบังคับใช้วันที่ 17 พฤศจิกายน 2568

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้

1. การรับทำการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ 5,000 บาท (ใบอนุญาตมีอายุ 1 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)
2. การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ 37,500 บาท (ใบอนุญาตมีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)
3. การหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ฉบับละ 25,000 บาท (ใบอนุญาตมีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต)

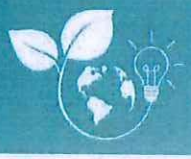

กรณีที่มีการนำพลังงานทดแทนหรือพลังงานสะอาดมาใช้ในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย หรือมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ หรือการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยซึ่งสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ ให้เก็บค่าธรรมเนียม ในอัตราร้อยละ 90 ของอัตราค่าธรรมเนียม ที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

ค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้

ที่	การเก็บและขนมูลฝอย หรือการกำจัดมูลฝอย	ปริมาณมูลฝอย	ค่าธรรมเนียมการเก็บและขน	ค่าธรรมเนียมการกำจัดมูลฝอย	การยกเว้นค่าธรรมเนียม
1	รายเดือน	ไม่เกิน 120 กก. หรือ 600 ลิตร หรือ 0.6 ลบ.ม.	เดือนละ 30 บาท แต่ไม่เกิน 102 บาท	เดือนละ 20 บาท แต่ไม่เกิน 70 บาท	กรณีคัดแยกมูลฝอยทั้งหมดได้ตามประเภทที่กำหนด ให้เก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราค่าธรรมเนียม 50% OFF
2	รายครั้ง	ให้คิดเป็นหน่วย หน่วยละ 120 กก. หรือ 600 ลิตร หรือ 0.6 ลบ.ม.	ไม่เกินหน่วยละ 200 บาท (หากมีปริมาณเกิน 240 กก. ให้เก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มในอัตราที่กำหนด)		

**การปรับอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขนมูลฝอย และกำจัดมูลฝอย โดยให้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำในปีที่ 7 และปีที่ 13 นับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ

ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการเก็บขนหรือการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กรณีประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย เฉพาะที่เกิดจากภัยธรรมชาติ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ของ อปท.

- สถ. กำหนดแนวทางการสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในท้องถิ่นผ่าน**การจัดตั้งธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) และการเพิ่มมูลค่าจากการคัดแยกขยะ (Upcycling Waste to Wealth)** เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ
- **ลดปริมาณขยะ**ที่จะไปสู่บ่อฝังกลบ ลดภาระในการจัดการปัญหาขยะ รักษาสิ่งแวดล้อมและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถ**สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้**ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

7,768 อปท.

16,085 ธนาคารขยะ

สมาชิก 9,599,262 คน

878 ต้นแบบระดับอำเภอ

ปริมาณขยะที่ขายได้ 213,074 ตัน

รายรับ (บาท)
1,238 ล้านบาท
เงินสวัสดิการ (บาท)
924.09 ล้านบาท

คงเหลือ 314.35 ล้านบาท

สถ. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2568 **โครงการจ้างปรับปรุงระบบสารสนเทศการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เพื่อรองรับฐานข้อมูลธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถ. **ฝึกอบรมใช้งานระบบ** สารสนเทศธนาคารขยะของ อปท. ในวันที่ 19 สิงหาคม 2568 ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ (Cisco Webex) ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถ. ฝึกอบรมใช้งานระบบ สารสนเทศธนาคารขยะของ อปท. **ให้กับเจ้าหน้าที่และบุคลากรของ สถจ.** ในวันที่ 6 ตุลาคม 2568 ณ โรงแรมอเล็กซานเดอร์ แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

สถ. ได้แจ้งให้ อปท. นำเข้าข้อมูลการดำเนินงานธนาคารขยะในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบฐานข้อมูลธนาคารขยะ ในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2568

ข้อสั่งการ

- **เร่งรัดให้ อปท.** ทุกแห่ง (อบต./เทศบาล) **บันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท.** ตามหนังสือ สถ. ด่วนที่สุด ที่ มท 0821.2/ว 4903 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2568 ซึ่งได้กำหนดเป็น**ตัวชี้วัดของ สถจ. รอบการประเมินที่ 1/69 ข้อที่ 13** เรื่อง การขับเคลื่อนธนาคารขยะของ อปท.
- ขอความร่วมมือผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เพิ่มประเด็นการนำเข้าข้อมูลผลการดำเนินงานธนาคารขยะของ อปท. ในระบบสารสนเทศเป็น**ประเด็นการตรวจราชการ**